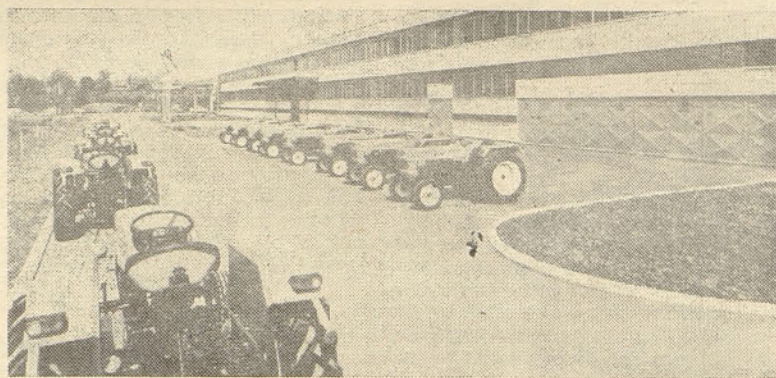

Proizvodnja slovenskih železarn v mesecu juliju in v prvem polletju 1977

Slovenske železarne so v letošnjem mesecu juniju izdelale doslej najvišjo mesečno količino proizvodov za prodajo in presegle mesečni načrt blagovne proizvodnje za 3%. Če bi v vseh nadaljnjih mesecih letošnjega leta dosegli povprečno enako količino blagovne proizvodnje, bi lahko do konca leta še dosegli v letnem gospodarskem načrtu načrtovano proizvodnjo. Letos, v prvem polletju dosežena blagovna proizvodnja je za okoli 8.800 ton višja od proizvodnje v enakem obdobju lanskega leta, vendar znaša zaostanek za zbirnim načrtom okoli 10.000 ton. Junjski dosežek je v proizvodnji jekla manj ugoden, saj je bil načrt povprečne mesečne proizvodnje realiziran samo

95%. Doslej v šestih mesecih proizvedena količina surovega jekla je za okoli 1.100 ton večja, kot je bila v prvem polletju 1976. leta. Zaostanek za zbirnim načrtom znaša nekaj več kot 9.500 ton.

Letos so v prvem polletju železarne dosegle 19% višjo vrednost prodaje kot v enakem obdobju lani. Doslej pa ni bila v nobenem mesecu letošnjega leta dosežena načrtovana vrednost prodaje in znaša zaostanek za zbirnim načrtom 10%. Zanimivo je, da so proizvodni rezultati predelovalcev žice v polletju celo malo slabši od železarskih, letošnja vrednost prodaje je pa pri predelovalcih celo 28% nad doseženo vrednostjo v lanskem prvem polletju in tudi v izvrševanju polletnega na-

Svečana otvoritev tovarne traktorjev je bila 21. 7. v počastitev praznika občine Celje in dneva vstaje Slovenskega naroda. Vrsta traktorjev proizvedenih za domači trg pred novim tovarniškim poslopjem

Sodelovanje na letošnjem novosadskem sejmu

Od 13. do 22. maja letos so se v Novem Sadu ponovno zbrali številni proizvajalci kmetijske mehanizacije in prikazali najširši javnosti svoje najnovejše in naj-sodobnejše tehnične dosežke. Sejem v Novem Sadu je naša največja manifestacija na področju kmetijske mehanske opremljenosti, saj je na njej sodelovalo nad 1000 domačih in nad 500 tujih razstavljalcev iz 48 dežel vsega sveta. Prikazane so bile vse veje poljedelstva in živinoreje, kot tudi vsa industrija, ki je kakor koli vezana na kmetijstvo. Posebno zanimiva je bila razstava dežel v razvoju, kjer je sodelovalo 25 držav.

Najpopolneje je bila predstavljena industrija poljedelskih strojev, v okviru katere so bili prikazani vsi dosežki domače industrije.

Na letošnjem novosadskem sejmu je Železarna Štore, Tovarna traktorjev v kooperaciji s Fiatom razstavljal pod geslom: »Kooperacija Fiat — Štore, stvarnost, ki se nadaljuje«. Poleg tega, da so bili traktorji Štore in Fiat razstavljeni na našem razstavnem prostoru, je več naših traktorjev bilo pri ostalih razstavljalcih, kjer so bili opremljeni z ustreznimi priključki.

Ob otvoritvi sejma so naš prostor obiskali naslednji predstavniki našega družbenopolitičnega življenja: Vidoje Žarković, Stevan Doronjski, Vilmoš Molnar, Ivan Kuštrak, Radovan Vlajković, Nikola Kmezić, Nandor Major, prisoten pa je bil tudi sekretar italijanske ambasade, Dott. Penarola.

V dneh novosadskega sejma je bil tudi »Dan kmetijske tehnike«,

v okviru katerega so organizirali tudi parado novosti in sodobnih tehničnih rešitev poljedelskih strojev domače in tuje proizvodnje. V tej paradi smo sodelovali s traktorjem Štore 404 in Fiat 1300 DTS, poleg teh pa so trije naši traktorji vlekli priključne stroje drugih proizvajalcev. Parada je požela veliko zanimanja in izražena je bila želja, da bi postala tradicionalna.

Lahko rečemo, da je tudi za naše traktorje vladalo izredno zanimanje, predvsem so zasebni kmetovalci spraševali po ceni, moči traktorja, načinu plačila, kreditnih pogojih, servisni službi in oskrbi z rezervnimi deli.

Pomembno je bilo tudi srečanje med predstavniki Štor in Fiata s predsednikom zveznega komiteja za kmetijstvo inž. Ivanom Kuštracom. Ob tej priložnosti sta bili podeljeni dve zlati medalji in zlata plaketa in sicer za dolgoletno sodelovanje na novosadskem sejmu ter za uspešno kooperacijo.

Inž. Kuštrak je v pogovoru orisal potrebe našega kmetijstva v bodočem, srednjeročnem obdobju ter poudaril možnosti razširitve kooperacije, predvsem v kategoriji težkih traktorjev, pa ne le za pokrivanje domačih potreb, pač pa tudi za izvoz, predvsem v dežele v razvoju.

Poudaril je tudi izredno pomembnost domače proizvodnje rezervnih delov, s čimer bi rešili prav gotovo enega najbolj perečih problemov v naši kmetijski mehanizaciji.

Dejanovič Viljana

črta zaostajajo le 3%. Podrobnejši podatki o delovnih uspehih in izvrševanju polletnega načrta so naslednji:

Slaba kvaliteta vsipa na jeseniških plavžih in nepredvideni zastoji pri štorski elektrodrednijski peči so navedeni kot vzrok za ponoven zaostanek v izvrševanju mesečnega načrta proizvodnje surovega železa. Na Jesenicah je bilo doseženo le 82% povprečnega mesečnega načrta proizvodnje surovega železa. Na Jesenicah je bilo doseženo le 82% povprečnega mesečnega plana proizvodnje, v Štorah pa 90%. Skupna, načrtovana količina je bila dosežena 83%, kar je znižalo zbirni rezultat, ki je bil po petih mesecih še 94% izvršitve, na 92% v polletju.

Proizvodnja jekla je bila v juniju skoraj za 1.000 ton višja kot v maju, vendar 5% pod povprečnim mesečnim planom. V vseh treh jeklarnah so izdelali malo več jekla, kot v preteklem mesecu, vendar tako, da sta jeklarni na Ravnah in v Štorah prekoračili mesečni načrt, na Jesenicah pa je zaostanek okoli 12%. Polletni rezultat jeseniške jeklarne je tudi 3% nižji od proizvodnje, dosežene v prvem polletju lani, oziroma pomeni 6% zaostanka za zbirnim načrtom. Zbirni načrt izvršujeta: jeklarna železarne Ravne 102% in jeklarna železarne Štore 108%. Skupna izvršitev proizvodnje surovega jekla je za Slovenske železarne 98%. Slab rezultat v elektrojeklarni železarne Jesenice je v mesecu juniju posledica zastoja zaradi redukcije električne energije, ki je nastopila zaradi remontnih del na hidrocentrali Moste.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Naš razstavni prostor so obiskali najvidnejši predstavniki družbenopolitičnega življenja

Proizvodnja slovenskih železarn v mesecu juliju in v prvem polletju 1977

(Nadaljevanje s 1. strani)

Dosežena blagovna proizvodnja iz meseca junija je s 103 % izvršitve plana popravila tudi zbirni podatek izvrševanja na 97 %. V železarni Jesenice znaša izvršitev povprečnega mesečnega plana 98 odstotkov, v železarni Ravne 116 odstotkov in v železarni Štore 105 odstotkov. V izvrševanju zbirnega načrta so dosegli na Jesenicah 92 %, na Ravnah 106 % in v Štoreh 103 % proizvodnje za prodajo. Proizvedena roba odhaja iz skladišč in je odprema po šestih mesecih okoli 3.000 ton višja kot proizvodnja.

Po posameznih grupah proizvodov je v polletju izvrševanje načrta proizvodnje za prodajo naslednje:

Surovega železa so prodali 5 % več, kot znaša polletni načrt.

Toplo valjanega jekla je bilo izdelano 4 % nad načrtovano količino. Nekaj večji zaostanek je pri valjani žici na Jesenicah, kjer so imeli težave zaradi rekonstrukcije v žični valjarni in je izvršeno le 80 % načrtovane prodaje. Izvršitev 89 % prodaje srednje in tanke pločevine je posledica stanja naročil. Tudi proizvodnja vlečenega, brušenega in luščenega jekla je ob polletju v vseh treh železarnah pod nivojem polletnega plana, kar je tudi odraz stanja naročil in v manjši meri asortimenta proizvodnje. Pri vlečeni žici znaša polletna izvršitev v železarni Jesenice 94 % in v železarni Ravne 43 %. Osnovni vzrok zaostanka je v problematiki zagovitve vložka.

Izvršitev blagovne proizvodnje hladno valjanih trakov in pločevine znaša po šestih mesecih 65 odstotkov, vzrok je v uvajanju novega obrata in pomanjkanju vložka.

Pri jeklotitini so na Jesenicah izdelali do polletja trikrat več, kot znaša načrt, na Ravnah pa le 83 odstotkov, kar je pa predvsem posledica drobnega asortimenta in pomanjkanja naročil za težje odlitke.

Pri sivni litini je zbirna izvršitev 104 % pri tem je navadna siva litina in metalurška litina nad načrtovano količino, nodularna litina na nivoju plana in nodularna konti litina 15 % pod načrtovano količino.

Med proizvodi finalizacije so izvršili polletni proizvodni načrt samo pri konfekcioniranih izdelkih v železarni Jesenice in to 103 odstotke, pri vseh drugih izdelkih so pa zaostanki, predvsem zaradi pomanjkanja naročil. Polletna zaostanka, ki izstopata, sta pri rezilnem orodju, kjer je izvršitev 77 % in pri vzmeteh z izvršitvijo 81 % v železarni Ravne.

Pri predelovalcih žice mesec junij ne moremo prišteti med najuspešnejše. Edino v Tovilu so visoko presegle mesečni plan z 18 odstotki in je tudi polletna izvršitev 114 %, v Plamenu so mesečni plan dosegli 96 % in polletnega 99 %, v Verigi mesečni plan 73 % in polletnega 92 % ter v Žični mesečni plan 89 % in polletni 86 %. Slab rezultat v Verigi, za katerega navajajo kot vzrok slabšo oskrbo z vložkom, potegne za seboj tudi poslabšanje polletnega dosežka.

Blagovna proizvodnja je bila realizirana v mesecu juniju skupno za Slovenske železarne 102 %, polletni načrt pa 97 %, kar je pa količinsko 3 % več, kot v enakem obdobju lanskega leta.

Izvoz je bil v mesecu juniju nad povprečjem izvrševanja v prvem polletju, vendar še vedno izdatno pod planom. Razveseljivo je to, da je vrednostna izvršitev okoli 8 do 10 % nad količinsko, kar pomeni, da je povprečna vrednost izdelkov, katere izvažamo, nad planiranim povprečjem. Letošnji izvoz je v polletju po vrednosti 9 % nižji, kot je bil v enakem obdobju lani. Za zbirnim planom zaostajajo v železarnah 28 %, predelovalci pa 27 %.

Povprečno mesečno načrtovano vrednost prodaje so dosegli v železarni Jesenice 95 %, v železarni Ravne 107 % in v železarni Štore 76 % oziroma skupno v železarnah 94 %. Pretekli mesec so vse delovne organizacije predelovalcev žice presegle povprečno načrtovane vrednosti prodaje in to:

Pri pregledu realizacije medsebojnih dobav lahko samo ugotovimo, da je navedba iz problematike Verige, da je osnovni vzrok za slabe proizvodne rezultate v slabi oskrbi v vložkom kar blizu resnice.

Železarna Jesenice jim je od specificiranih količin do polletja

Plamen za 15 %, Tovil še posebno izdatno, kar za 40 %, Veriga 14 % in Žična 2 %. Predelovalci so izvršili mesečni načrt 114 % in Slovenske železarne skupno 96 %.

Polletni načrt vrednosti prodaje je bil dosežen: v železarni Jesenice 88 %, v železarni Ravne 100 %, v železarni Štore 80 % in skupno v železarnah 90 %.

Predelovalci so dosegli po šestih mesecih 98 % vrednosti načrtovane prodaje, posamezno pa: Plamen 109 %, Tovil 143 %, Veriga 85 % in Žična 96 %, Slovenske železarne skupno pa 90 %, kar je 20 % več kot v prvih mesecih lani.

Pri pregledu realizacije medsebojnih dobav lahko samo ugotovimo, da je navedba iz problematike Verige, da je osnovni vzrok za slabe proizvodne rezultate v slabi oskrbi v vložkom kar blizu resnice.

Železarna Jesenice jim je od specificiranih količin do polletja

dobavila 38 %, Železarna Ravne 53 % in Železarna Štore 29 %.

Pravo sliko o izvrševanju gospodarskega načrta za poletje nam bodo dala šele polletna poslovna poročila. Dosedanji proizvodni rezultati in pa realizirana vrednost prodaje pa ne obetajo nič dobrega. Med železarnami imajo boljše rezultate v železarni Ravne, med predelovalci so pa podatki Plamena solidni, izrazito pa izstopa s posebnimi uspehi Tovil.

Do konca leta se da še marsikaj nadoknaditi in popraviti. Razumljivo, se pa zaostankov, ki pomenijo celomesečno realizacijo, ne da več v celoti nadomestiti. Nerealno bi bilo tudi pričakovati, da bodo rezultati v drugem polletju trajno, v vseh šestih mesecih toliko višji in nad mesečno načrtovanim povprečjem tam, kjer nismo niti v enem mesecu dosegli plana. V prihodnjih mesecih bomo redno spremljali stanje in možnosti realizacije gospodarskega načrta in upajmo, da se bo stanje popravljalo.

Železarji o poslovanju

Dne 22. junija je v Kropi imel svojo redno sejo delavski svet Slovenskih železarn. Poleg obravnave in odobravanja konkretnih razvojnih projektov je bila osrednja točka dnevnega reda izvrševanje gospodarskega načrta in razčlenitev ekonomskega položaja DO SZ v letošnjem letu.

Na podlagi pismenega gradiva in predvsem široke razprave, tako na seji upravnega odbora kot delavskega sveta SZ je bilo ugotovljeno, da reproductivna sposobnost delovnih organizacij in celotne sestavljene organizacije združenega dela slabi.

Po relativno ugodnem letu 1975, ko sta se skupni dohodek in dohodek sozda SZ povzpela na 8,3 milijarde oziroma 1,9 milijarde din in s tem na prvo mesto med proizvodnimi organizacijami združenega dela v SR Sloveniji, je v letu 1976 v poslovanju nastala stagnacija. Proizvodnja jekla je padla za 2 %, fizični obseg blagovne proizvodnje pa celo za 4 odstotke in celoten dohodek na 8,16 milijarde din ali za 1 %.

V nasprotni smeri pa so se gibalni proizvodni stroški in druga poraba. Kljub zmanjšani proizvodnji so se materialni stroški povečali za 2 %, zakonske in pogodbene obveznosti za 32 oziroma 23 %, masa sredstev za osebne dohodke, ki je kljub zaostajanju rasti povprečnih OD za republiško stopnjo, pa je porasla za 23 %.

Razumljivo je, da se je rezultat takega gibanja odrazil na ostanku sredstev za poslovne sklade. Bruto akumulacija, to je seštevek amortizacije in ostanka čistega dohodka je padla na 820 milijonov din ali za 8 %, kar realno pomeni znižanje reproductivne sposobnosti za blizu 20 odstotkov.

Ob tem, ko nekateri na Slovenskem zadnje čase železarne Jesenice, Ravne in Štore obravnavajo kot vzrok za ekonomske pro-

bleme v kovinski in elektro industriji, je zanimivo, da je v sozdu Slovenske železarne v železarnah bruto akumulacija padla za 11 %, v predelovalnih DO pa porasla za 21 %. Tudi med železarnami je razlika v gibanju reproductivne sposobnosti. Bruto akumulacija je največ padla v Železarni Jesenice, kjer izdelki črne metalurgije predstavljajo 90 % realizacije, in sicer za 24 %, v Železarni Ravne, kjer je predelava najbolj razvita, pa se je celo za 17 % povečala. Iz tega lahko sklepamo, da inflacija bolj ogroža razvoj železarstva.

V prvem četrtletju letošnjega leta se kljub oživljenemu gospodarstvu položaj železarstva ni popravil. Po enerģiji so se neugodna gibanja proizvodnje v drugem polletju lani nadaljevala tudi prve tri mesece letošnjega leta. Pri merjavi proti istemu obdobju lani, ko je bila proizvodnja še visoka, kaže celo nazadovanje, in sicer v surovem jeklu za 2 %, v blagovni proizvodnji pa za 3 %.

Materialni stroški so se ob nižji proizvodnji povečali za 13 %, zakonske obveznosti za 74 % in pogodbene obveznosti za 26 %. Tudi bruto osebni dohodki so se dvignili in sicer za 15 %. Če iz teh podatkov se vidi, da se inflacija stroškov nadaljuje in da se na področju delitve še vedno nahajamo v gibanju, ki znižuje reproductivno sposobnost gospodarstva. To je tudi letos najbolj izraženo v železarnah. Tudi večji del proizvodnih stroškov v železarnah je izven vpliva zaposlenih delavcev. Kot primer navajamo ceno na enoto Fe v rudi, ki je iz domačih virov za 35 % dražja od uvožene. Za zakonske in pogodbene obveznosti so morale samo železarne Jesenice, Ravne in Štore v prvem četrtletju oddvojiti 129 milijonov din ali 58 % več kot lani, celotna sozda za 151 milijo-

nov ali 45 % več kot v istem obdobju lani.

Razumljivo je, da v takem gibanju stroškov in dajatev ni možno zadržati upadanja reproductivne sposobnosti. Nerealna je zato zahteva nekaterih po znižanju cen jekla.

Statistika je ugotovila, da so se v Sloveniji cene na drobno lansko leto povečale za 9,5 %, letos pa smo v petih mesecih že pressegli za celo leto dovoljeno raven.

Železarne v tem letošnjem inflacijskem gibanju, ki presega planska predvidevanja, niso dale svojega prispevka, ne bodo pa brez posledic mogle ostati v ozadju. Običajno se vsako poviševanje cen izdelkov kovinske industrije utemeljuje s poviševanjem cen črne metalurgije. Zadnja povišanja cen avtomobilov nimajo tega argumenta, saj se cene jekla že eno leto niso menjale. Kljub temu da ta povišanja nimajo zveze z gibanjem cene jekla, je zanimiv prikaz vpliva cene jekla na proizvodne stroške v kovinski in elektro industriji na zahodu. Če se cene jekla povečajo za 10 odstotkov, se dvignejo proizvodni stroški pri jeklenih konstrukcijah za 2,7 %, ladjedelništvu za 2,2 %, avtomobilski proizvodnji za 1,2, strojogradnji za 1 in elektro industriji za 0,5 %. Logično in tudi skladno z dohodkovnimi odnosi bi bilo, da bi pri poviševanju cen kovinske in elektro industrije tudi železarne bile udeležene v povečanem skupnem prihodku. Pri odrejanju prihodka železarn pa ni možno dumpinske uvozne cene jemati kot osnovo obračuna, če enako načelo ne upoštevamo pri oblikovanju vseh notranjih cen.

Slovenske železarne imajo pri doslednem izvrševanju sprejetih obveznosti do porabnikov tako v kvantiteti, kakovosti in zlasti v rokih dobav svoj greh, ki pa ni

(Nadaljevanje na 3. strani)

OBRAVNAVANE INOVACIJE

Komisija za racionalizacije je imela po redakciji predzadnje številke našega glasila dve seji, na katerih je obravnavala 28 predlogov. Po ustaljenem načinu povzemamo sprejete zaključke.

Na 8. seji, dne 13. maja 1977 so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. Predlog Jožeta Zapuška, asistenta na elektroplavžu, številka 182/56/76 »Izdelava izlivnih žlebov z ogljikovo maso« je komisija sprejela. Odločila je, da dobi predlagatelj enkratno posebno nadomestilo na osnovi prihranka 338.355,00 din po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 1 b.

2. Predlog Jožeta Zapuška, asistenta na elektroplavžu, številka 183/57/76 »Zaščita prehodne odprtine proti odgorevanju« je komisija sprejela. Odločila je, da pripadajo predlagatelju 3 posebna nadomestila, ki se določijo po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 3 b. Prvo nadomestilo se izračuna na podlagi prihranka 175.000,00 din.

3. Predlog Janka Jazbinška iz TOZD Energetika in Jaroslava Zelinka iz Sektorja za novogradnje, številka 245/39/77 »Regulacija pritiska pare« je komisija sprejela. Predlagatelja pripada enkratno posebno nadomestilo na podlagi prihranka 218.476,52 din po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 2 b. Nadomestilo delita predlagatelja v razmerju 50 : 50.

4. Predlog Jožeta Renčlja iz oddelka Vzdrževanje in transport — jeklarne II, številka 249/43/77 »Dopolnitev sistema hlajenja

žlindrnih vrat pri elektropeči v jeklarni II« je komisija sprejela in odločila, da se prizna predlagatelju enkratno posebno nadomestilo po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 1 b na podlagi prihranka 55.190,60 din.

5. Predlog Jožeta Renčlja iz ViT — jeklarne II, številka 233/27/77 »Sprememba priključkov vratnega okvirja« je komisija sprejela in sklenila, da se potrdi čas prepredenih zastojev. Korigirani prihrank znaša 110.831,20 din. Predlagatelju pripada enkratno posebno nadomestilo, ki se določi po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 1 b.

6. Predlog ing. Manojlovića in Jožeta Renčlja iz jeklarne II, številka 244/37/77 »Rekonstrukcija loka konti naprave v jeklarni II« je komisija sprejela. Predlagatelja pripada enkratno posebno nadomestilo po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 1 b na osnovi prihranka 212.846,99 din. Predlagatelja delita nadomestilo v razmerju 50 : 50.

7. Predlog Franca Samca iz mehanične delavnice, številka 209/3/77 »Sprememba transporta povratnega sintra na aglomeraciji« je komisija preučila in odločila, da se izplača predlagatelju pavšalno nadomestilo, ki se spremeni v akontacijo, če se zamisel realizira. Predlog dopolni konstrukcijski biro.

8. Predlog Franca Godiclja, ViT — valjarna II, številka 210/4/77 »Nastavljanje valjev krčilnega ogrodka« komisija ni sprejela,

ker bo valjarna nadomestila sedanje ogrodge z novim.

9. Predlog Jožeta Gajška iz elektroobrata, številka 231/25/77 »Dopolnitev stroja za navijanje tuljav« je komisija sprejela. Predlagatelju pripada enkratno posebno nadomestilo na osnovi prihranka 2.093,40 din, ki se določi po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 2 a.

10. Predlog Jožeta Gajška iz elektroobrata, številka 232/26/76 »Sprememba previjanja tuljav za asinhronske motorje« je komisija obravnavala in sklenila, da se uvrsti po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 1 a.

11. Predlog Jožeta Gajška iz elektroobrata, številka 236/30/77 »Zamenjava materiala za strešice« je komisija sprejela in odločila, da se izplača predlagatelju enkratno pavšalno nadomestilo.

12. Predlog Cigler Alojza, GKSG, številka 202/76/76 »Uporaba varnostnih šip pri kabinah v valjarni II« je komisija preučila in sklenila, da se uvrsti po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 1 a.

13. Predlog Cigler Alojza, Gostinsko komunalno stanovanjsko gospodarstvo in Jazbinšek Viktorja, GKSG, številka 203/77/76 »Zamenjava šip pri Centromaskinih« je komisija uvrstila po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 1 a.

14. Komisija je potrdila predlagano strokovno skupino za ocenitev inovacijskih predlogov zaposlenih v konstrukciji orodja v TOZD mehanska obdelava. Za predsednika je določila inž. Černak Feliksa.

Na 9. seji, ki je bila 3. junija 1977 pa je sprejela naslednje sklepe:

1. Predlog Stanojević Miloša, asistenta na elektroplavžu in Senica Martina, delovodje v mehanični delavnici, številka 248/42/77 »Sprememba pritrditve drobilnega valja na gred drobilca koksna na aglomeraciji« je komisija sprejela. Predlagatelja pripadajo tri posebna nadomestila po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 2 b. Nadomestilo se izplača po enem letu uporabe predloga, to je septembra 1977. leta, na podlagi potrjenega prihranka v višini 71.260,96 din.

2. Predlog Veselak Staneta iz elektroobrata, številka 219/13/77 »Sprememba priključkov električnega krmilja zasunov na aglomeraciji« je komisija sprejela in odločila, da se izplača predlagatelju enkratno nadomestilo po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 2 b na osnovi prihranka 4.554,80 din.

3. Predlog Cmok Branka iz elektroobrata, številka 228/22/77 »Olajšanje montaže in demontaže motorja plinskega čistilca na

plavžu« je komisija pozitivno ocenila in potrdila izvedbo. Enkratno nadomestilo bo izplačano predlagatelju po prvem letu uporabe predloga.

4. Predlog Cmok Branka iz elektroobrata številka 229/23/77 »Preureditev zaganjača mešalca peska v livarni I« je komisija sprejela. Predlagatelju pripada enkratno nadomestilo po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 2 b na osnovi prihranka 6.450,50 din.

5. Predlog Goršak Staneta iz livarne II, številka 135/9/76 »Dodatna ograditev izpihovalnih šob pri jedrarskih strojih MEC-IND v livarni II« je komisija sprejela že na seji, dne 3. 9. 1976. Na tej seji je potrdila prihrank v višini 63.919,80 din. Prvo izmed odobrenih treh nadomestil se določi po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 3 b.

6. Predlog inž. Ravnikar Ivana iz merilne službe, številka 227/21/77 je komisija preučila in ugotovila na osnovi zbranih mnenj, da ga zaenkrat ni mogoče realizirati. Ker spada v področje sorazmerno redkih netehničnih inovacij in odpira nove vidike racionalizacij, je komisija sklenila, da se izplača predlagatelju enkratno nadomestilo.

Vzporedni obravnavni predlog tov. Lešeka, ki se navezuje na isto problematiko, ni bil sprejet.

7. Predlog Samec Franca iz mehanične delavnice, številka 221/15/77 »Zamenjava sita pri pravi peska v livarni I« je komisija preučila in ugotovila na osnovi zbranih strokovnih mnenj, da ga zaenkrat ni mogoče realizirati zaradi uvajanja tehnologije cementnih peskov. Predlog bo evidentiran in ponovno obravnavan, če ga bo mogoče izvesti.

8. Predlog tov. Samec Franca iz mehanične delavnice, številka 222/16/77 »Drobilec grud livarskega peska v livarni I« je komisija preučila in sklenila zanj isto, kot za predlog številka 221.

9. Predlog Čagalj Josipa, Mackošek Antona, Selinšek Janeza in Gradič Leopolda, številka 251/45/77 »Čiščenje vodohlajenih kablov pri elektropeči v jeklarni I« je komisija sprejela. Predlagateljem pripada enkratno nadomestilo po 26. členu samoupravnega sporazuma pod 1 b na osnovi prihranka 228.265,25 din. Nadomestilo se deli med predlagatelja enakomerno.

10. Pred letom je bila v Železarni Štore izdelana po predlogu jeseniških inovatorjev inž. Bešter Feliksa in Logar Igorja (predlog številka 1913) ena univerzalna merilna komora. Komisija je sklenila, da se izplača predlagateljem enkratno posebno nadomestilo.

— G. J. —

Železarji o poslovanju

(Nadaljevanje z 2. strani)

nad slovenskim povprečjem. Vsi vemo, kakšna je razlika predvsem v funkcionalnosti med domačo in uvoženo investicijsko opremo, pralnimi stroji, avtomobili in drugimi izdelki, za kar pa ni možno krivde iskati v domačem jeklu. Delavski svet je sklenil, da bodo delovne organizacije Slovenskih železarn z notranjimi ukrepi zaostriale tehnološko ter delovno disciplino za dosledno izvrševanje sprejetih obveznosti do notranjih in zunanjih porabnikov, da bi tako dodatno prispevali h konkurenčni sposobnosti jugoslovanske kovinske in elektro industrije.

Delavski svet Slovenskih železarn je dalje ugotovil, da so za reševanje poslovne problematike in uspešno medsebojno sodelovanje najbolj učinkoviti neposredni stiki in dogovarjanje, ne pa premalo argumentirane razprave v javnosti.

Najznej grenkah besedi od posameznih predelovalcev je bilo izrečenih na račun nove hladne valjarne na Jesenicah. Kdor pozna zahteven in zapleten tehnološki postopek od proizvodnje surovega jekla do hladno valjane legirane pločevine, mu mora biti jasno, da poizkusne proizvodnje ni možno preko noči izpeljati. Nova hladna valjarna je v obratovanju šele pol leta, pa vendar je že dosegla raven polovico načrtovane proizvodnje. Pri tem pa je treba

upoštevati, da mora ta železarna osvajati zahtevno proizvodnjo elektro in nerjaveče pločevine. V naslednjem letu 1978 je predvideno, da bo ta toz dosegel planirano raven proizvodnje 115.000 ton. To pa seveda ne pomeni, da bodo s tem porabniki v SR Sloveniji oskrbovani s celotnimi potrebami hladno valjane pločevine, saj je proizvodni program nove valjarne specializiran in je naravnano na celotno jugoslovansko tržišče.

Podpis samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega načrta proizvodnje in razvoja Poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla 23. junija 1977 naj bi pomenil kvalitetni preobrat pri usklajevanju proizvodnje in predelave jekla na Slovenskem in s tem pri medsebojnih odnosih ter pri spodbujanju uresničevanja srednjeročnega družbenega plana SR Slovenije. Praksa iz preteklosti je pokazala, da se plodno sodelovanje najlažje razvija na skupnih poslih za domače in inozemske kupce. Razvoj dohodkovnih odnosov, ki jih sporazum zahteva, bo velika spodbuda pri združevanju interesov in prizadevanju za doseganje skupnih poslovnih ciljev.

Delavci slovenskega železarstva se zavedajo, da le s urabniki tvorijo celoto, zato bodo s prizadevanjem v proizvodnji bogati preteklosti dodali trdno prihodnost.

ŠTORSKI ZELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA ŠTORE — Izhaja enkrat mesečno — Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Ivačić Zdravko, Knez Peter, dipl. ing., Ocvirk Stane ing., Umnik Mitja jur, Uršič Rudi, Zmahar Ivan — Odgovorni in glavni urednik: Ocvirk Stane ing., pomočnik urednika: Uršič Rudi Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.

HITER RAZVOJ ŽELEZARSTVA V VENEZUELI

VENEZUELA JE GOTOVO ENA NAJBOLJ BOGATIH DRŽAV V RAZVOJU Z LASTNIMI SUROVINAMI IN ENERGETSKIMI VIRI

V drugi polovici maja letos je jugoslovanska gospodarska delegacija obiskala dve južnoameriški državi: Venezuelo in Kolumbijo z namenom, da se ugotovijo možnosti boljšega gospodarskega sodelovanja s tema državama v razvoju, ker se je dosedanja zunanjetrgovinska menjava odvijala v zelo omejenem obsegu. V delegaciji so bili večinoma predstavniki velikih slovenskih delovnih organizacij. Za različna gospodarska področja smo ugotovili več možnosti dolgoročnega sodelovanja s slovensko in jugoslovansko industrijo.

njega predsednika Pereza v letu 1974. Čeprav je Venezuela močno navezana na zahodni blok, pa je opazovalka na konferencah neuvrščeni ter jasno zastopa politiko neuvrščeni in zavzema pomembno mesto v vseh političnih in ekonomskih vprašanjih tretjega sveta. Politični odnosi med Venezuelo in Jugoslavijo se dobro razvijajo.

Ekonomski položaj Venezuele:

Trenutno predstavlja izvoz 10 milijard dolarjev na leto, kjer pa je zastopana nafta s 97%. Nad 60 odstotkov nafte gre v ZDA, zelo malo v Evropo, ostalo pa v druge države Srednje in Južne Amerike. Okoli 86% vseh državnih dohodkov temelji na nafti. Ostali največji del izvoza odpade na železno rudno. Ima pa še druga rudna bogastva: premog, manganovo

razvoja železarske industrije. Trenutna proizvodnja znaša okoli 1,2 milijona ton jekla letno. Leta 1980 naj bi proizvajali 5 milijonov ton. V letih 1985 do 1990 pa bi naj dosegli kapaciteto 15 milijonov ton jekla. V železarsko industrijo bodo investirali samo v tem petletnem obdobju nad 4 milijarde dolarjev. V razvoju energetske gradnje velikih hidrocentrale z močjo 9000 MW. V teku pa je izgradnja večjega števila manjših elektrarn.

Nadaljnja močna razvojna usmeritev je razvoj kmetijstva in živilske industrije. Na tem področju je Venezuela najmanj razvita in ni dosegla praktično nobenega napredka. Zato uvaža letno za okoli 1 milijardo dolarjev prehranbenih proizvodov. Podnebje, kjer je praktično celo leto enaka temperatura s polletnim sušnim in enakim deževnim obdobjem, pa daje možnosti ob ureditvi namakalnih sistemov tudi treh žetev letno.

Posebno pozornost dajejo razvoju prometa: cestnega, železniškega in pomorskega. Trenutno je najbolj ali celo izključno razvit le cestni promet s številnimi in lepimi avtocestami. Ves transport se odvija skoraj samo po cestah, saj železniških prog, razen nekaj manjših povezav, praktično ni. V tem petletnem obdobju nameravajo investirati 8 milijard dolarjev za izgradnjo 4.000 kilometrov železnice. V programu je izgradnja treh pristanišč in ladjedelnic. Pomorski promet ima posebno prioriteto zaradi izvoza nafte in železne rude.

V večjih razvojnih načrtih je poleg ostale industrije še proizvodnja in predelava aluminija.

Rudniki železove rude

Začetki železarstva in odkopavanja železove rude v Venezueli segajo v kolonialno obdobje v prvi polovici 18. stoletja, ko so španski misijonarji v guajanskih gorah začeli pridobivati železo. Vsekakor pa lahko govorimo o industrijskem izkoriščanju rude šele po letu 1950, ko je firma Iron Mines Company of Venezuela (last ameriške firme Bethlehem Steel Corporation) začela s proizvodnjo v rudniku Cerro El Pao. V aprilu 1947 so odkrili nova velika nahajališča v gori železove rude Cerro Bolivar, ki ga je po letu 1954 začela izkoriščati firma Orinoco Mining (last ameriške firme United States Steel Corporation). Ti dve družbi sta obvladovali celotno proizvodnjo do nacionalizacije rudarske in železarske industrije konec leta 1975.

Decembra 1975 je bila ustanovljena venezuelska družba Ferrominera Orinoco pod okriljem državne firme Corporacion Venezolana de Guayana (C. V. G.), ki je prevzela z nacionalizacijo dejavnost prej omenjenih ameriških družb. Ferrominera je začela s svojim poslovanjem 1. januarja 1976. leta.

Državna družba C. V. G. pokriva celoten razvoj venezuelske Guayane ob reki Orinoco, kjer so združena velika rudna in energetska bogastva (železova ruda, nafta, zemeljski plin, zlato, diamanti, nekovinske rudnine ter velika moč v hidroenergiji). C. V.

G. se nahaja v veliki izgradnji železarstva, aluminijaste industrije ter ostalega gospodarskega razvoja na tem področju s središčem v Ciudad Guayana.

Ko govorimo o železovi rudi, je potrebno posebej povedati, da so to zelo zanimiva nahajališča v gorah čiste železove rude na ravninskem območju dveh velikih rek: Orinoco ter Rio Caroni v obsegu okoli 94.000 kvadratnih kilometrov (nadmorska višina ravnice od 80 do 150 m). V letu 1976 ugotovljene rezerve železove rude z vsebnostjo Fe nad 55% znašajo nad 2 milijardi ton, in to zbranih v 15 večjih in drugih manjših nahajališčih. Ugotovljene rezerve pomenijo pri letni proizvodnji okoli 20 milijonov ton rude vsaj 100-letno življenjsko dobo.

V nadaljevanju želim opisati dve zanimivi rudišči, ki sem si jih tudi ogledal iz zraka z malim avionom. To sta že omenjena Ferro El Pao in Cerro Bolivar. Rudnik El Pao se nahaja okoli 45 kilometrov oddaljen od mesta Ciudad Guayana z nadmorsko višino 490 m. Gora železove rude je 2 km dolga in 1,2 km široka. Ruda je hematit z vsebnostjo železa od 60 do 66%. Rudišče se odpira v terasastem dnevnem kopu, kjer s 3,4 m³ velikimi žlicami nakladačem polnijo težke kamione, ki vozijo rudo na drobljenje pod 6,35 centimetrov ob samem rudniku. Iz skladišča zdrobljene rude polnijo železniške vagoni po 64 ton. Vlaki s 45 do 50 vagoni vozijo železno rudo po 57 km dolgem železniškem tiru na nakladalno rampo ob reki Orinoco v bližini Ciudad Guayana.

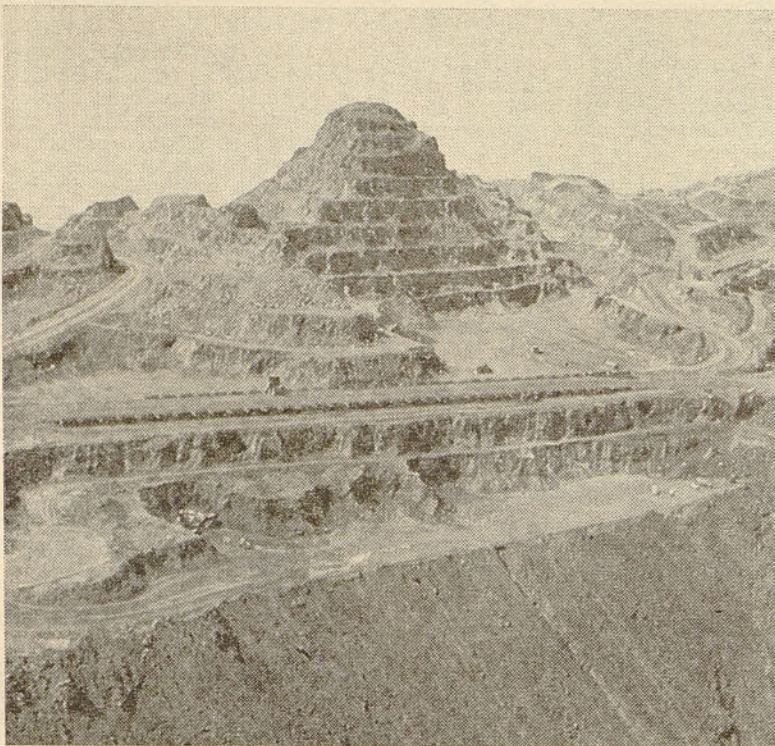
Večji rudnik Cerro Bolivar je 120 km jugozahodno od Ciudad Guayana. Višina gore je 790 m, tj. 550 m nad višino okolice, dolžina je 6,4 km in širina 1,2 km. Ruda je mešanica hematita in limonita, z manjšim delom magnetita. Vsebnost Fe znaša 58%. V bližini je tudi rudnik Cerro Altamira, ki se dviga v višino 650 m nad morjem.

Na vseh rudnikih so dnevni kopi, kjer terasaste plasti razstreljujejo. Električni vrtnali stroji vrtajo luknje za razstrelivo v globino okoli 18 m s premerom od 18 do 38 cm. V vsako luknjo dajo po 600 kg razstreliva.

Na rudišču Cerro Bolivar imajo nakladalne žlice z volumnom 7,6 kubičnih metrov (približno 20 ton rude). Z nakladači polnijo 90-tonske kamione, kar pomeni, da se vsak tovornjak napolni s 4–5 žlicami. Kapaciteta nakladača je 1000 ton na uro. Železniški vagoni so prav tako 90 ton nosilnosti, tako da en tovornjak z enim stresanjem napolni vagon. V rudniku obratuje 35 takšnih kamionov. Z nakladalne rampe na koti 588 m vozijo železniške kompozicije po 125 vagonov tri diesel lokomotive po 2000 KM navzdol po 11 km dolgem pobočju železne gore s padcem 3,1% in nato po planoti do separacije ob reki Orinoco, ki je od nakladalne rampe oddaljena po železnici 146 km.

Separacija železne rude

Na kompleksu separacije železne rude, ki leži ob sotočju rek Orinoco in Rio Caroni v bližini mesta Ciudad Guayana (kraj se ime-

Pogled na goro železove rude Cerro Bolivar

Ker je za Slovenske železarne mnogo bolj zanimiva Venezuela, zaradi specifičnosti njenega razvoja črne metalurgije, opisujem v pričujočem članku le-to državo, ki je zelo zanimiva, pa smo jo doslej verjetno bolj malo poznali.

Nekaj glavnih podatkov o Venezueli: ta država leži na severnem delu Južne Amerike ob Karibskem morju in Atlantskem oceanu. Po površini meri nekaj več kot 900.000 km², kar je triinpolkrat več kot Jugoslavija. Je pa redkeje naseljena, saj ima le okoli 12,5 milijona prebivalcev, od tega jih živi okoli 3 milijone v glavnem mestu Caracasu.

Do leta 1958 so vladale v tej državi vojaške diktature. S sprejetjem ustave pa se je uredilo normalno stanje s politično orientacijo v meščanski demokraciji. Venezuela je ena najbolj naprednih držav Južne Amerike in se močno uveljavlja zlasti v združenih narodih.

Zastopa načelo zunanje politike za neodvisnost in enakopravnost, še zlasti z nastopom seda-

rudo, pomembna so tudi nahajališča zlata in diamantov. Narodni dohodek na prebivalca znaša več kot 2000 dolarjev. Trenutne devizne rezerve predstavljajo 9 milijard dolarjev, bruto narodni proizvod pa okoli 15 milijard dolarjev letno, ki pa se hitro povečuje, za leto 1980 načrtujejo že 24 milijard dolarjev. Rast proizvodnje je letno okoli 9%, z visoko stopnjo pa raste tudi zaposlenost in to s 6% do 7% letno. Ocenjujejo, da je trenutno zaposlenih 3,6 milijona prebivalcev, kar je na celotno število prebivalcev 12,5 milijona zelo veliko. Predvsem je zanimivo, da imajo izdelan zelo ambiciozen načrt petletnega razvoja do leta 1980, ko bi naj investirali v razvoj okoli 40 milijard dolarjev (to je povprečno 8 milijard letno).

Osnovne smeri razvoja: nafta se naj ne bi bistveno povečala, temveč bi ostala na sedanjem nivoju, to je okoli 2.300.000 sodčkov na dan. Rezerve nafte se cenijo na okoli 200 let. Najbolj ambiciozni načrti razvoja so v smeri

nuje Puerto Ordaz in je praktično združen v celotno mestno področje Ciudad Guayana), se železna ruda stresa iz vagonov v primarni drobilec. Ta drobilec leži 30 m pod nivojem separacije. Vsa ruda se zdrobi pod dimenzijo 20 cm. Kapaciteta primarnega drobilca znaša 6000 ton na uro.

V obratu sekundarnega drobljenja se vsa ruda zdrobi pod 10 centimetrov v dveh stožčastih drobilcih. Iz tega obrata se zdrobljena ruda transportira do separacije, ki loči kosovno rudo granulacije okoli 10 cm od drobnejših frakcij. Kosovna ruda se ali skladišči na skladišču kapacitete 1,3 milijona ton za natovarjanje v ladje oziroma lastno uporabo, ali pa se dalje transportira na terciarno drobljenje.

V obratu terciarnega drobljenja se ruda drobi pod 3,2 cm in nato separira v dve frakciji: 1... 3,2 cm ter pod 1 cm. Kapaciteta terciarnega drobljenja je 4000 ton na uro.

Za fino mletje rudo, ki ima normalno 6 do 10% vlage, predhodno sušijo v 30 m dolgih rotacijskih sušilnih pečeh z uporabo zemeljskega plina. Obrat za sušenje je opremljen s čistilnimi napravami, ki preprečujejo prašenje in onesnaževanje zraka. Fino mletje granulacije izpod 1 cm se vrši v obratu s petimi mlinci kapacitete po 400 ton na uro. Tudi v tem obratu so opremljeni z moderno opremo za zbiranje prahu. Obrat za fino frakcijo proizvaja mleto rudo, ki je pripravljena za peletiziranje in ima letno kapaciteto 7 milijonov ton.

Na celotnem skladišču železne rude je ruda skladiščena po različnih granulacijah, ki se po transportnih sistemih z elektronskim tehtanjem transportirajo do nakladalne rampe ob Orinocu in polnijo ladje različnih nosilnosti. Kapaciteta ladij znaša 7.500 ton na uro.

Različne nosilnosti ladij je možno polniti v odvisnosti od nivoja reke. Velika reka Orinoco, ki je široka več kilometrov, spremeni višino vodostaja od sušne do deževne dobe od minimalne do maksimalne višine za 15 m. Zato je ob visoki vodi možno nakladati rudo v največje ladje.

Železarna SIDOR

Glavni nosilec sedanjega industrijskega razvoja Venezuele v mestu Ciudad Guayana je železarna SIDOR, ki jo je zgradila venezuelska vlada. Železarna je pričela s proizvodnjo postopoma v letih 1961—1963. Sedanja proizvodnja znaša okoli 1.250.000 ton surovega jekla letno (ingotov). Celoten železarski kompleks se razprostira na površini 1.700 ha.

Proizvodni program železarne Sidor obsega naslednje gotove proizvode: 300.000 ton brezšivnih cevi, 150.000 ton paličastega jekla, 25.000 ton žice. Valjarna pločevine je bila zgrajena v letih 1972 do 1974 za kapaciteto 700.000 ton letno, ki pa še ni polno izkoriščena. Poleg različnih debelin jeklenih pločevin, potrebnih za domačo industrijo, proizvajajo v pločevinski valjarni tudi kromirane in kositrne pločevine. V železarni so zgrajene tudi močne livarske kapacitete. Litoželezne cevi in ostali livarski proizvodi predstavljajo količino okoli 50.000 ton letno. V letu 1970 je pričela obratovati tudi nova livarna cen-

trifugalno ulitih cevi s kapaciteto 30.000 ton letno.

Poleg bogate železne rude je eden od glavnih pogojev za ekonomičen in hitri razvoj železarstva v venezuelski Guayani razpoložljiva toplotna (nafta in zemeljski plin) in elektroenergija. Na reki Caroni približno 100 km od Ciudad Guayana se nahaja veliko umetno jezero s hidrocentralo Guri, ki ima trenutno instalirano moč (od leta 1968) 3000 megavatov. V pripravi je izgradnja povečanja moči na tej hidrocentrali na 9000 MW. Od hidrocentrale Guri vodijo elektroenergijo do železarne, pa tudi do ostalih potrošnikov v državi po sistemu napetosti 400 kV. V izgradnji pa je novi sistem 800 kV.

Zaradi velike in cenene razpoložljive elektroenergije se vrši proizvodnja grodlja v elektroplavžih in sicer v devetih Elkem pečeh, kjer uporabljajo 60% nereduciranih peletov iz Peruja in 40% kosovne domače rude.

V jeklarni proizvajajo jeklo v SM pečeh z uporabo tekočega grodlja.

Najbolj zanimivo področje v železarni SIDOR je prav gotovo prizadevanje za proizvodnjo metaliziranih peletov ter briketov, ki bodo pomenili podlago za povečanje jeklarskih kapacitet. Venezuela ima na eni strani v svojih rudnikih železne rude mnogo drobnih prašnatih granulacij, ki jih drugače ni možno uporabiti kot v obliki peletov ali briketov, na drugi strani pa nima veliko starega železa (kovinsko predelovalna industrija je še zelo malo razvita). Zato je razumljiva rešitev proizvodnje jekla na podlagi predreduciranih peletov, ki jih je možno uporabljati direktno v jeklarskih elektroobločnih pečeh.

Področje reducirane železne rude v obliki peletov, kosovne rude ali drugih granulacij izven plavža, z uporabo predvsem plinastih in trdnih reductentov, je zadnja leta eno najbolj pomembnih za nadaljnji razvoj železarstva v svetu. Zato je tudi v teh tehnoloških postopkih prisotna cela vrsta različnih tehnologij, ki do danes še vedno niso dale odgovora na vprašanje, kateri postopek je najboljši. S postopki predreduciranja se dobijo metalizirani materiali z vsebnostjo železa od 85 do maksimalno 95%.

Venezuela je gotovo država, ki ima trenutno že veliko izkušenj na področju predreduciranja (ali direktne redukcije, kakor tudi imenujemo ta postopek), imela pa bo gotovo v kratkem času največje in kar je še bolj pomembno, rentabilnostno najugodnejše kapacitete na svetu. Železarna SIDOR se je odločila za štiri različne tehnologije, in to: Midrex, Hyl, HIB in Fior.

Prvi obrat za direktno redukcijo je bil zgrajen že v letu 1973 po ameriškem postopku HIB, ki proizvaja reducirane briquete z okoli 85—90% železa. Postopek bazira na osnovi vodika, pridobljenega iz zemeljskega plina. Letna kapaciteta znaša 700.000 ton.

Pred koncem leta 1976 so bili zgrajeni še trije drugi obrati, ki pa so še vedno v fazi poskusne proizvodnje in sicer: obrat po postopku Midrex, ki ga je razvila zahodnonemška firma Korf, ima kapaciteto 350.000 ton letno, obrat po mehiškem postopku Hyl letno kapaciteto 360.000 ton, lasten postopek pa so razvili v o-

bratu Fior s kapaciteto 400.000 ton. V teh obratih še vedno preizkušajo in iščejo optimalne tehnološke parametre za najcenejši in tehnološko najbolj ustrezajoči proizvod.

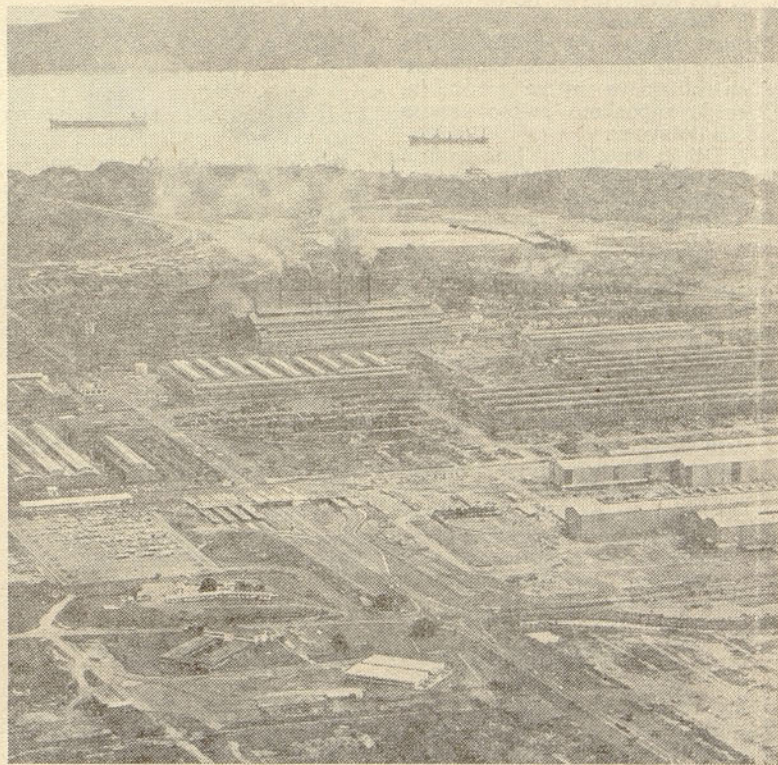
Za povečanje proizvodnje železarskih zmogljivosti je trenutno v izgradnji »načrt IV. faze« za obdobje 1975—1978, ki naj bi povečal proizvodnjo jekla od sedanjih 1.250.000 ton na 4.800.000 ton. Potrebna investicijska vlaganja bodo znašala okoli 3,5 milijarde dolarjev.

V tem projektu je v izgradnji gotovo največja naprava na svetu za peletiziranje in redukcijo drobnih frakcij železne rude. Na kompleksu 800 × 400 m se vrši montaža opreme za dvojno linijo peletiziranja po 3,3 milijona ton (skupaj torej 6,6 milijona ton peletov), ki jo gradi avstrijska firma VÖST. Vzporedno s tem obratom je v gradnji obrat za direktno redukcijo z letno kapaciteto okoli 4 milijone ton reduciranih peletov in sicer približno polovico po nemškem postopku Midrex, druga polovica pa bo po postopku Hyl. Na naše vprašanje, zakaj so se odločili za dva različna postopka, so odgovorili, da danes še ne morejo reči, kateri postopek je boljši, zato so se odločili za oba. Oba velika objekta (peletiziranje in redukcija) naj bi šla v

V kompleksu predelave jekla bo več valjarn, kjer pa je dan poseben poudarek povečanju kapacitet proizvodnje cevi, kar je tudi razumljivo, saj je velika naftna in plinska industrija velik potrošnik teh materialov.

Zaključek

Razvoj venezuelskega železarstva pomeni resnično zelo dinamičen razvoj velikih in specifičnih kapacitet na osnovi domačih bogatih surovinskih in energetskih virov. V sklopu celotnega programa pa je gotovo najbolj zanimivo področje direktne redukcije, ki bo proizvajalo metalizirane pelete in briquete poleg za lastno porabo tudi za prodajo. Zato je za nas kot Slovenske železarne gotovo interesantno sodelovanje z železarno SIDOR v Venezueli, predvsem zaradi možnosti že sedanje pa tudi perspektivno dolgoročne oskrbe z metaliziranimi peleti in briketi, ki bodo cenejše proizvedeni. Sodelovanje s firmo SIDOR bi bilo interesantno pri direktni redukciji tudi v tehnološkem smislu, ker bodo industrijske izkušnje najpomembnejših svetovnih postopkov na tem mestu gotovo pokazale, katera rešitev je najboljša. To pa bi lahko koristili tudi pri morebitnih bodočih izgradnjah takšnih ob-

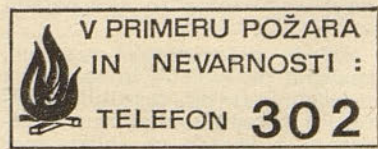
Pogled na železarno SIDOR

obratovanje julija 1978. O rezultatih optimalne proizvodnje pa bodo lahko dali več informacij po vsaj enoletnem obratovanju tega kompleksa.

V izgradnji je v okviru »načrta IV« nova elektrojeklarna s kapaciteto blizu 4 milijone ton jekla, torej elektrojeklarna samo z elektroobločnimi pečmi ter napravami za kontinuirano vlivanje jekla in bo to zaenkrat gotovo največja elektrojeklarna na svetu. Ta elektrojeklarna bo uporabljala kot glavno komponento vložka reducirane pelete. Skupaj bodo imeli 4 elektroobločne peči kapacitete po 150 ton in 6 peči po 200 ton. Vse peči bodo imele kontinuirano vlivanje jekla.

jektov v Sloveniji ali Jugoslaviji, ali pa v skupnih naložbah v državah v razvoju (primer Libija). S firmo SIDOR bi bilo možno v primeru nakupov metaliziranih materialov prav gotovo najti program menjave v obratni smeri s kvalitetnimi izdelki Slovenskih železarn. V tej smeri smo že vzpostavili kontakte, ki jih bomo dolgoročno razvijali.

DUŠAN BURNIK

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

DELAJSKI SVET TOZD VIT

Delavski svet TOZD Vzdrževanje in transport je na svoji 10. redni seji dne 10. junija 1977 sprejel naslednje sklepe:

1. DS bo pregledal sklepe 9. seje na naslednji seji.

2. Po predhodni razpravi in sprejemu na samoupravnih delovnih skupinah je DS VIT sprejel samoupravne sporazume samoupravnih interesnih skupnosti ter prispevne stopnje za drugo polletje 1977, za podpisnika pa je DS potrdil predsednika DS TOZD ViT tov. Franca Rozmana.

3. DS je po predhodni razpravi in sprejemu na samoupravnih delovnih skupnostih sprejel samoupravni sporazum o merilih za oblikovanje splošnega akta stanodajalcev v oddajanju stanovanj v občini Celje. Za podpisnika tega samoupravnega sporazuma je DS potrdil predsednika DS tov. Franca Rozmana.

4. DS je vzel na znanje predlog izhodišč za sestavo samoupravnega sporazuma o dodeljevanju in financiranju stanovanj v Železarni Štore z naslednjimi pripombami:

1. DS meni, da se ne bi omejevali točno na kilometrsko oddaljenost, ampak da se upoštevajo izjeme pri dogletoletnih članih našega kolektiva in za področja, kjer je zaposleno veliko število naših delavcev.

2. DS je nadalje vzel na znanje pripombe SDS:

— Pravilnik naj se dopolni s členom o finančni udeležbi pri zamenjavi stanovanj.

— Za točkovanje se naj upošteva le ugodnejši sistem.

— Glede delitve stanovanj strokovnjakom, naj se točno opredeli kriterije, kdo in kaj so strokovnjaki.

5. Po predhodni razpravi in sprejemu na samoupravnih delovnih skupnostih je DS potrdil sprejem samoupravnega sporazuma o financiranju krajevne skupnosti z aneksom, da se združujejo sredstva v višini 100 din na zaposlenega.

DELAJSKI SVET TOZD MEHANSKA OBDELAVA

Pregled sklepov, sprejetih na 12. redni seji delavskega sveta TOZD Mehanske obdelave, ki je bila dne 13. junija 1977 ob 13. uri v sejni sobi MO.

Sklepi prejšnje seje bodo pregledani na naslednji seji.

Po predhodni razpravi, podanih pripombah in sprejemu na samoupravnih delovnih skupnostih je DS potrdil samoupravne sporazume SIS ter prispevne stopnje za drugo polletje 1977 z naslednjimi pripombami:

— Finančna obremenitev je lahko večja največ za 1,5% glede na leto 1976.

— Izgradnja zdravstvenega doma se mora pospešiti.

Za podpisnika tega samoupravnega sporazuma je DS potrdil tov. Janka Ulago.

DS je po predhodni razpravi, podanih pripombah in sprejemu na samoupravnih delovnih skupnostih potrdil samoupravni sporazum o merilih za oblikovanje

6. Po predhodni razpravi in sprejemu na samoupravnih delovnih skupnostih je DS potrdil sprejem samoupravnega sporazuma o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev.

7. DS je po obravnavi samoupravnega sporazuma med SMELT Ljubljana in Železarno Štore glede izgradnje 2. faze jeklarne Tripoli in valjarne Tripoli sprejel s pripombo, da se v samoupravni sporazum vnese dopolnitev, da Železarna Štore pristopa k temu samoupravnemu sporazumu brez vsakih finančnih rizikov.

Za podpisnika tega sporazuma so potrdili direktorja DO, tov. Dušana Burnika.

8. DS je ugodil prošnji za pomoč pri ureditvi športnega igrišča v Szentjanžu nad Štorami in sicer omogočenje prevozov odpadnega peska s pripombo, da se prevoz organizira v tistem času, ko bo za to možnost glede nemotenosti proizvodnje.

9. DS se strinja, da se tov. Alojza Metličarja namesti na prosto delovno mesto »delovodja vzdrževanja instalacij«.

10. DS je pri obravnavi vloge za zasedbo delovnega mesta »asistenta za elektrovzdrževanje v tovarni traktorjev« opazil v vlogi kadrovskega sektorja napako naziva poklica za tov. Skaleta.

DS soglaša, da prosto delovno mesto »asistent za elektrovzdrževanje v tovarni traktorjev« zasede tov. Janez Kresnik s 1. 7. 1977.

11. DS se strinja, da se na prosto delovno mesto »konstrukter« v oddelku preventivnega vzdrževanja dvigalno transportnih naprav namesti tov. Milana Leskovška s 1. 7. 1977.

12. DS se strinja, da se na prosto delovno mesto »vodja cesnega transporta« namesti tov. Antona Kumpbergerja in sicer s 1. 7. 1977.

13. DS se je seznanil z dopisom, ki ga je poslala TOZD Energetika glede oskrbe s pitno vodo.

splošnega akta stanodajalcev v oddajanju stanovanj v občini Celje z naslednjimi pripombami:

— Potrebno je preučiti sofinanciranje dolgoročnih kreditov.

— Glede dodelitve stanovanj strokovnjakom je potrebno izdelati poslovnik s točnimi kriteriji, kaj in kdo so res potrebni strokovnjaki.

— Potrebno je izboljšati razmere začasnih in podstrešnih stanovanj in spremeniti kriterije glede velikosti stanovanja na število oseb.

— DS smatra, da se pri dodeljevanju kreditov za individualno gradnjo ne bi omejevali točno na kilometrsko oddaljenost, ampak da se upoštevajo izjeme pri dolgoletnih članih našega kolektiva in za področja, kjer je zaposleno veliko število naših delavcev.

Za podpisnika so potrdili predsednika DS tov. Janka Ulago.

Po predhodni razpravi in sprejemu na samoupravnih delovnih

skupnostih je DS potrdil sprejem samoupravnega sporazuma o financiranju krajevne skupnosti z aneksom, da se združujejo sredstva v višini 100 din na zaposlenega s pripombo, da naj sredstva prejmejo direktno krajevne skupnosti, ne prek občine.

Za podpisnika so potrdili predsednika DS tov. Janka Ulago.

Po predhodni razpravi in sprejemu na samoupravnih delovnih skupnostih je DS potrdil sprejem samoupravnega sporazuma o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev, s pripombo, da se mora čimprej rešiti stanovanjsko vprašanje za samce.

DELAJSKI SVET 114. PANOGE

Delavski svet TOZD proizvodnje 114. panoge je na svoji 9. redni seji dne 14. junija 1977 sprejel naslednje sklepe:

1. DS je potrdil sklepe prejšnje seje in se seznanil z njihovo realizacijo.

2. DS je po predhodni razpravi in sprejemu na samoupravnih delovnih skupinah potrdil sprejem samoupravnega sporazuma skupaj s pripombami, ki so kot priloga k sklepom.

3. DS je imenoval tov. Ferda Halerja za vršilca dolžnosti vodje TOZD Proizvodnja 114. panoge.

4. DS je potrdil, da delovno mesto obratovodje valjarne II zasede tov. Franc Kaučič.

5. DS je osvojil predlog predsednika DS, da se v doglednem času organizira svečana seja DS.

6. DS je odobril odpise razlik po izvoznih zaključkih:

— zaklj. št. 390 »Frimeko« Frankfurt, 1.760 DM;

— zaklj. št. 386 Sidergarda, Raffa-Brescia, 160.800 Lit, 3.296,40 din;

Za podpisnika so potrdili predsednika DS tov. Janka Ulago.

DS je po obravnavi samoupravnega sporazuma med SMELT Ljubljana in Železarno Štore glede izgradnje 2. faze jeklarne Tripoli in valjarne Tripoli sprejel s pripombo, da se v samoupravni sporazum vnese dopolnitev, da Železarna Štore pristopa k temu samoupravnemu sporazumu brez vsakih finančnih rizikov.

Za podpisnika tega sporazuma so potrdili direktorja DO, tov. Dušana Burnika.

DS priporoča, naj bo gradivo za samoupravne delovne skupnosti v prihodnje manj obsežno in hitreje dostavljeno.

— zaklj. št. 385 »Mollificio Bresciano«, 451.600 Lit, 9.257,80 din;

— zaklj. št. 387 »Mollificio Bresciano«, 3.534.593 Lit, 72.459,15 din.

7. DS je sprejel predlog odpisov, 321 ton vzmetnega jekla v jeklarni II, za katerega služba za kontrolo kakovosti ugotavlja, da je za nadaljnjo uporabo neuporaben.

Zaradi nekvalitetnega jekla je prišlo do velikih kasnitev pri izdobi brušenega materiala za poljsko avtomobilsko industrijo, ker je izvozni posel s Poljsko predviden dolgoročno z ozirom na našo usmerjenost v izdelavo vzmetnega jekla, moramo podvzeti vse mere, da saniramo stanje in si ponovno pridobimo ugled pri kupcu, ki smo ga uživali.

V tej zvezi je treba opozoriti obratovodje jeklarne II, da se mora v obratu izboljšati tehnična disciplina, organizirati doslednejšo pripravo in kontrolo surovin in pospešiti nabavo nove opreme za iztrošene dele na konti napravi.

DELAJSKI SVET TOZD LIVARNE

Delavski svet TOZD Livarn je na svoji 10. redni seji 14. junija 1977 sprejel naslednje sklepe:

5. sklep prejšnjega zapisnika ni izvršen. Poleg vodstva TOZD se zadržuje tudi komercialni sektor, da bodo modeli plačani kot pri ostalih naročnikih.

S 50. členom Pravilnika o delovnem redu v Železarni Štore se ne strinjamo, ker ni parkirni prostor pod nadzorstvom. Z ostalimi členi Pravilnika o delovnem redu v Železarni Štore se strinjamo.

Pravilnik o povračilu stroškov telefona na domu za službene namene DS TOZD Livarn sprejme.

DS je sklenil naslednji sklep odpiralnih časov bifeja Štore I in II.

Predlog I:

1. izmena podaljša čas obratovanja do 14.30 v bifejih Štore I in II.

2. in 3. izmena za Štore I in II ostane ista.

Naj se od 8. do 10. ure, to je v času deljenja malice, ne kuha kava.

DS je sklenil, da se uvede kislavoda v obratih TOZD Livarn. Vsak delavec, vključno z delovodji in vajenci, dobi vsak mesec

23 bonov. Boni naj se izstavijo takoj.

Uvedba mikrofilmske tehnike se potrdi.

Samoupravni sporazum za ustanovitev posebne izobraževalne skupnosti za metalurgijo se potrdi. Za podpisnika in delegata je DS predlagal inž. Jožeta Lebana.

DS je sprejel naslednje stabilizacijske ukrepe:

— Nadalje izvrševati analize stroškov v delovnih skupinah. Pri tem moramo upoštevati njihove pripombe oziroma dajati tolmačenja.

— Dokončati akcijske programe v delovnih skupinah.

— Znižati izmeček v livarni II.

— Izvršiti naslednje komercialne akcije:

a) razmejiti stroške nabave orodja;

b) povečati plačilne realizacije;

c) zmanjšati zaloge surovin;

d) ažurirati odpremo.

— Presegati operativne plane; v ta namen je potrebno proizvajati konti litino, uvesti uskladitev pri programiranju proizvodnje v talilnici in kaluparnici livarne II ter ažurirati proizvodnjo pri valjih.

— Rekonstrukcijo v livarni II pospešiti.

Sklicati je treba širši sestanek med TOZD Livarn in ViT, na katerem bi obravnavali probleme vzdrževanja. Če na tem sestanku problemov vzdrževanja ne bi rešili, bi se sestali še DS TOZD Livarn in ViT.

DS je potrdil stabilizacijske ukrepe, vendar se boji, da bi bili vsi ti napori neuspešni, če bo vzdrževanje delalo tako kot v sedanjem času.

DS je sklenil, da se ovrednotijo izpadi proizvodnje zaradi slabega vzdrževanja v TOZD in predložijo vodstvu TOZD ViT.

DS je na podlagi odločanja delovnih ljudi v TOZD Livarn potrdil pristop k naslednjim samoupravnim interesnim skupnostim:

— samoupravni sporazum občinske izobraževalne skupnosti občine Celje;

— samoupravni sporazum kulturne skupnosti občine Celje;

— samoupravni sporazum občinske skupnosti socialnega skrbstva Celje;

— samoupravni sporazum skupnosti za zaposlovanje občine Celje;

— samoupravni sporazum skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja občine Celje;

— samoupravni sporazum skupnosti starostnega zavarovanja kmetov SR Slovenije;

— samoupravni sporazum skupnosti za varstvo pred požari občine Celje;

— samoupravni sporazum financiranja ljudske obrambe, varnosti in družbene samozaščite občine Celje.

DS ni potrdil povečane prispevne stopnje:

— samoupravni sporazum SIS otroškega varstva;

— samoupravni sporazum telesnokulturne skupnosti občine

— samoupravni sporazum občinske zdravstvene skupnosti Celje;

— samoupravni sporazum občinske raziskovalne skupnosti Celje;

— samoupravni sporazum izobraževalne skupnosti — usmerjeno izobraževanje SR Slovenije.

Vzroki:

Eden glavnih vzrokov je ta, da TOZD mora vlagati velike finančne napore, da bi dosegla minimalni dohodek (ker je bila planirana izguba) in nima na razpolago sredstev, da bi prispevala k povečanim prispevnim stopnjam. Poleg tega se nahajamo v fazi rekonstrukcij, ki jih izvajamo iz lastnih sredstev oz. dohodka, zato, da bi lahko v prihodnje poslovali brez izgube. Delovni ljudje v TOZD menijo, da naj bi nekatere SIS tudi bolj rentabilno poslovale, tako kot moramo v neposredni proizvodnji.

DS je potrdil tudi:

— samoupravni sporazum za oblikovanje splošnega akta stanodajalcev o oddajanju stanovanj v občini Celje;

— samoupravni sporazum o dodeljevanju in financiranju stanovanj v Železarni Store;

— predlog o združenju sredstev za stanovanjsko izgradnjo v letu 1977 v višini 7%, kot je to predvideno v samoupravnem sporazumu stanovanjske skupnosti občine Celje;

— samoupravni sporazum krajevnih skupnosti občine Celje

— samoupravni sporazum o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere;

— samoupravni sporazum SMELT Ljubljana.

Vso nastalo škodo na napravah v sanitarijah, kjer vzrok za škodo ni dotrajanost, temveč namerano poškodovanje, se poravnava iz mase za osebne dohodke (v kolikor ne bo odkrit in kaznovan storilec).

Ta sklep se da v vednost delovnim skupinam.

ekonomsko gospodarskemu odboru.

Oddelek za izobraževanje in sektor za kakovost in razvoj naj v prihodnje delata v skladu s sprejetim pravilnikom in naj bo to delo izključno v njuni pristojnosti.

c) Odločitev glede odkupa diplomskih nalog tov. Halerja in Selčana se zadrži do sprejetja omenjenega predpisa.

8. Odbor je sprejel sklep, da se v TOZD Energetika — v energetskega obratu odobri 277 nadur za mesec maj.

Do povečanja nadur je prišlo zaradi nepredvidenega odhoda dispečerja v JLA in istočasno obolenja drugega dispečerja. Na delovnem mestu »strojnik destilator« pa je bilo porabljenih večje število nadur zaradi nepopolne zasedbe delovnega mesta in vpoklica na orožne vaje.

9. Sodelavcem iz Tovarne traktorjev — Stanetu Gorjupu, Gabrielu Belužiču in Milanu Hermanu je odbor odobril 63 nadur (skupno) za opravljanje izrednih del, ki jih ni bilo mogoče opraviti v rednem delovnem času (nakla-

danje traktorjev za izvoz, razkladanje traktorjev, ki so bili vrnjeni iz sejma v Novem Sadu).

10. Odbor je naknadno odobril potovanje

— Feliksu Černaku v ZSSR;

— Marjanu Beleju na Poljsko

— Francu Trafeli v NDR.

Na predlog vodje SNG je odbor načelno odobril službeno potovanje k firmi BBC v Švicu in na Poznanjski velesojem, vendar naj vodstvo SNG pisemni predlog z navedbo potujočih oseb in stroškov potovanja posreduje odboru naknadno kot informacijo.

11. Odbor je bil seznanjen, da so posredovali poročila o službenih potovanjih:

— Srečko Senčič in Ferdo Haler s potovanja na Švedsko;

— Štefan Gerkeš s potovanja v Bolgarijo;

— Tugomer Voga s sestanka jugoslovanskih akcionarjev SA-CET;

— Dušan Burnik s potovanja v Venezuelo in Kolumbijo;

— Marjan Belej in Vlado Magdič z zasedanja Intermetala v Budimpešti;

— Feliks Černak s potovanja v ZSSR.

DELA VSKI SVET DSSS

Pregled sklepov 7. redne seje delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb, ki je bila v sredo, 15. junija ob 6.30 v delovni sobi sekretarja DO.

Pri pregledu sklepov prejšnje seje je bilo ugotovljeno, da je potrebno popraviti formulacijo sklepa št. 17 in sicer, »da se konferenca osnovnih organizacij sindikata DO ne zadoži, temveč da ji DSSS predlaga, da izpolni anketo za ugotovitev trenutnega stanja ter razmer v povezovanju delavcev v TOZD s KS«.

DS je potrdil sklepe prejšnje seje in se seznanil z njihovo realizacijo.

DS je obravnaval pritožbo projektnega oddelka in pritožbo za ponovno ocenitev delovnega mesta statistik v službi varstva pri delu. Diskutiral je tudi tov. Jovanovski in tov. Preskar.

DS ugotavlja, da odgovor kadrovskega sektorja z dne 25. 3. glede pritožbe projektnega oddelka in odgovor z dne 23. 4. 1977 glede ponovne ocenitve delovnega mesta statistik v službi varstva pri delu ni zadosten. Za sporna delovna mesta DS zahteva izdelavo analitične ocene tako teh delovnih mest samih, kot tudi primerjalnih mest, zaradi objektivne ocenitve.

Odgovori kadrovskega sektorja naj bodo točno definirani, zakaj se posamezen predlog zavrača oz. sprejema. Enako naj dela tudi odbor za dohodek in delitev OD.

DS se strinja, da se v fakturinem oddelku komercialnega sektorja razširi delovno mesto referent II od 3 na 4.

ODBOR ZA SPLOŠNE ZADEVE IN INFORMACIJE

ODBOR ZA SPLOŠNE ZADEVE IN INFORMACIJE je na svoji 7. redni seji 24. junija 1977 sprejel naslednje sklepe:

1. Potrdil je sklepe prejšnje seje, v zvezi z realizacijo teh sklepov pa sklenil:

— Strokovna komisija za ogled građenj in stanovanjska komisija naj, z ozirom na pritožbo Ivana

Pučnika na dodelitev posojila in na osnovi event. ogleda gradnje, pripravi kratko poročilo, ki ga je predložiti odboru do prihodnje seje oz. do 1. 9. 1977.

— Odbor se je seznanil s pojasnilom Alojza Šturbeja in Milene ter Jožeta Kramerja, zakaj nista podpisala pogodbe o posojilu. Od-

(Nadaljevanje na 8. strani)

EKONOMSKO GOSPODARSKI ODBOR

Ekonomsko gospodarski odbor je na svoji 12. redni seji 15. junija 1977 sprejel naslednje sklepe:

1. Potrdil je sklepe prejšnje seje.

Pri pregledu realizacije teh sklepov je ugotovil, da sklepi št. 3, 14 in 16 še niso realizirani ter se nato seznanil s poročilom o dokončanju del na pripravi spisov neidočega materiala, poročilom komercialnega sektorja o problematiki medsebojnih dobav v okviru Slovenski železarn ter informacijo o problematiki dobav rezervnih delov iz vzhodnih držav.

Da bi zmanjšali zaloge materiala brez gibanja, je odbor sprejel sklep o določitvi minimalnih oz. signalnih zalog. V ta namen naj se osnujeta dva teama in sicer:

— team za določitev minimalnih zalog pri rezervnih delih, ki ga sestavljajo predstavniki TOZD ViT in posameznih obratov. Pobudnik je TOZD ViT;

— team za določitev minimalnih zalog potrošnega materiala, ki ga sestavljajo predstavniki nabavne službe in asistenti v obratih. Pobudnik: nabavna služba.

Z delom je treba pričeti takoj, dokončano pa naj bo do konca leta, tako, da bi z novim letom lahko pričeli z novo evidenco. Skrb nad minimalnimi zalogami naj bo obojestranska.

2. Odbor se je seznanil s poročilom o izvršitvi letnega in operativnega plana za obdobje januar—marec (II. del) in mesec april 1977.

3. Sprejel je operativni plan za junij 1977 s pripombo, da naj priprave dela v prihodnje podajo podrobnejše obrazložitve odstopanj od operativnega oz. dinamičnega plana.

4. Na predlog tov. Gradišnika je bil sprejet sklep, s katerim odbor zahteva, da obrati in službe pripravijo podatke za izdelavo polletnega poročila najkasneje do 2. julija.

5. Odbor se je seznanil s poročilom komercialnega sektorja za april in z okvirnimi podatki za maj 1977.

6. Brez pripomb je potrdil organizacijski predpis o službenih potovanjih v tujino.

7. a) Potrdil je sklepe 8. in 9. seje komisije za racionalizacije.

b) V zvezi s sklepom št. 11 z 9. seje glede odkupa diplomskih nalog je odbor zavzel stališče, da je to operativno delo oddelka za izobraževanje in sektorja za kakovost in razvoj, ki naj izdelata poseben predpis o načinu usmerjanja in nagrajevanja diplomskih nalog.

Osnutek predpisa naj bo izdelan v roku 2 mesecev in naj se prek EOS predloži v odobritev

DELO SAMOUPRAVNIH ORGANOV

(Nadaljevanje s 7. strani)

bor meni, da sta odgovora utemeljena.

Sredstva, ki so s tem ostala neizkoriščena, bodo razdelili na eni prihodnjih sej drugim proslcem.

— Odbor pooblašča stanovanjsko komisijo, da tiste potencialne proslce, ki še niso izkoristili kvote posojila, pa jim v naslednjem letu gradbeno dovoljenje počete (po 7 letih), obravnava s socialnega in življenjskega stališča.

— Odbor zadoljuje vodstvo tozd GKSG, da se s tov. Vizjakom pogovori o najnujnosti dodelitve polne vsote posojila in nato odboru posreduje pismen odgovor.

— Na podlagi podane informacije glede sofinanciranja stanovanj za tov. Metličarja in Preskarja, je odbor zavzel stališče, da se dolžni zneski izterjajo od drugo-pogodbene stranke normalno, v skrajnem primeru pa tudi s tožbo.

Za realizacijo sta zadolžena sekretar DO in pravna služba.

— Odbor je odobril plačilo razlike med trisobnim in štirisobnim stanovanjem za dr. Marjana Hrušvarja, ki se bo zaposlil v Štorah kot predstojnik Zdravstvene postaje.

Vsota, ki je predvidena za dograditev četrte sobe, bo predvidoma okrog 80.000 din, event. razliko v povišanju dogradnje mora odbor ponovno obravnavati in odobriti.

Način vknjižbe prispevanega zneska Železarne Štore naj rešita sekretar DO in vodstvo tozd GKSG oz. pravna služba.

2. Odbor se strinja z navodilom za enotno pripravo gradiva za komisije MRZD. Predlog je pripravil oddelek za informativno in samoupravno dejavnost.

3. Republiškem centru za pospeševanje kmetijstva odbor ni odobril materialne pomoči za izgradnjo silosov za živinsko krmo na potresnem območju Tolminsko, iz razloga, ker trenutno ne razpolagamo s sredstvi in zaprosenimi dimenzijami ploščatega železa. Pa tudi sicer je Železarna Štore že prispevala svoj delež za Tolminsko. Ustrezen odgovor posreduje sekretar DO.

4. Odbor je odobril naročilo izdelave gradbenega načrta IV. steze na kegljišču v Štorah.

TOZD GKSG naj o ceni — ko bo ta znana — odbor obvesti.

5. Odobril je zahtevano vsoto 59.000 din za izdelavo zazidalnega načrta naselja Lipa, ki ga izdela Razvojni center v Celju.

Za realizacijo je zadolžen vodja tozd GKSG.

6. Odbor je obravnaval vlogo Darinke Močnik, Petra Primca in Stanka Vrečka za dodatno dodelitev posojila in nato sklenil, da jih posreduje strokovni komisiji za ogled gradenj, ki naj skupaj s stanovanjsko komisijo na podlagi razpoložljivih sredstev pripravi predlog event. dodelitve posojila.

Gradivo je pripraviti do prihodnje seje odbora oz. zaključno do 1. 9. 1977.

7. Nadalje je odbor sprejel sklep, s katerim je zadožil vodstvo tozd GKSG, da do konca leta 1977 pripravi predlog o povišanju kreditiranja individualnih graditeljev.

8. Vlogi za finančno pomoč Občinske konference klubov OZN Celje za pokroviteljstvo proslave in shoda klubovcev Slovenije se zaradi trenutnih finančnih težav (ni na razpolago sredstev sklada skupne porabe) ne ugodijo.

Občinski konferenci posreduje odgovor sekretar DO.

9. Društvo upokojencev Štore je v svoji vlogi zaposlilo za odobritev pravice uporabe parc. št. 1367 v k. o. Teharje in pravico dovoza po cesti k domu upokojencev na Lipi.

Odbor je vlogo v celoti podprl in zadolžil pravno službo, da z ustrešno pogodbo uredi pravico uporabe.

10. Ker ne razpolagamo s sredstvi sklada skupne porabe, odbor ni mogel odobriti financiranja ureditve in asfaltiranja okolja stanovanjske zgradbe v Vrnčevi ul. 35 Celje.

Odgovor posreduje sekretar DO.

11. Sekretar DO naj pripravi finančne pokazatelje o možnosti koriščenja in razdeljevanja sredstev za zaposlene po posameznih krajevnih skupnostih.

Rok: 1. 9. 1977.

12. Odbor odobrava plačilo vodovodnega priključka za Vrnčev dom na Svetini, ki naj bi znašalo predvidoma 8.000 din. O realizaciji priključka in plačila mora vodstvo tozd GKSG odbor obvestiti do 1. 9. 1977.

Za izvedbo je zadolženo vodstvo tozd GKSG.

treba prednostno urediti potniško mrežo.

Zaradi neobjektivnih informacij v javnosti DS SZ sprejema posebno poročilo o položaju SZ v okviru slovenskega gospodarstva. Poročilo se posreduje ustreznim organom in organizacijam v republikli. (Poročilo se nahaja v prilogi zapisnika.)

Odobranje investicijskih projektov:

— rekonstrukcije žične valjarne v Železarni Jesenice,

— jeklolivarno in mehanske obdelave torzijskih osi v Železarni Ravne,

— raziskovalne opreme Metalurškega inštituta Ljubljana.

DS SZ odobrava investicijske programe s finančnimi konstrukcijami za projekte:

— rekonstrukcijo žične valjarne v Železarni Jesenice,

— jeklolivarno in mehansko obdelavo torzijskih osi v Železarni Ravne,

— raziskovalno opremo Metalurškega inštituta Ljubljana.

Proizvodni programi v SZ se morajo medsebojno dopolnjevati, zato je pri vseh razvojnih programih najprej treba ugotoviti njihovo usklajenost z dogovorjeno delitvijo dela.

Odobranje skupnih naložb iz združenih sredstev interne banke SZ za:

— rekonstrukcijo žične valjarne v Železarni Jesenice,

— jeklolivarno in mehansko obdelavo torzijskih osi v Železarni Ravne,

— raziskovalno opremo Metalurškega inštituta Ljubljana.

Pred sejo je bila dodatno vsem prisotnim razdeljena celovita informacija: skupne naložbe iz združenih sredstev IB SZ v letu 1977.

DS SZ odobrava skupne naložbe iz združenih sredstev interne banke SZ za:

— rekonstrukcijo žične valjarne v Železarni Jesenice v skupni višini 40 mio dinarjev,

— jeklolivarno in mehansko obdelavo torzijskih osi v Železarni Ravne v skupni višini 50 mio din,

— raziskovalno opremo Metalurškega inštituta Ljubljana v skupni višini 3,5 mio din,

in sicer glede soudeležbe, virov združenih sredstev, rokov črpanja, načina vračanja in načina udeležbe v dohodku po predlogu, ki je bil predložen DS SZ (v prilogi).

Tudi v prihodnje naj IB SZ pred obravnavo novih investicij posreduje celovito informacijo o odobrenih naložbah v teku leta in skupnih naložbah v pripravi.

Informacija o oblikovanju samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD SZ:

Informacija je DS SZ sprejel na znanje. Pri tem je sprejel sklep, da je treba intenzivno nadaljevati z delom na pripravi novega samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD SZ, tako da bo lahko sporazum sprejet ob obletnici ustanovitve ZP oz. najkasneje do konca leta 1977.

DS SZ je sprejel informacijo na znanje. Ker je poslovanje interne banke tesno povezano s komercialno aktivnostjo SZ, kot tudi zaradi krepitve ekonomskih vezi med DO SZ, je treba pospešeno izpopolniti in uskladiti tudi komercialno poslovanje v SZ.

Sprememba aktivne obrestne mere interne banke za kratkoročne kredite.

Obrestna mera za aktivne kratkoročne kredite IB SZ, ki je v njenem letnem gospodarskem načrtu določena v višini 12%, se zniža na 11%. Nova obrestna mera se uporabi za člane IB SZ za nazaj in sicer od 1. 1. 1977 dalje. Navedena določila se uporabljajo tudi pri eskontu menic. IB SZ je pooblaščen, da sme nečlanom odobravati kratkoročne kredite oz. eskontirati menice tudi po obrestni meri, ki je večja od 11%.

Podaljšana roka vplačila sredstev skupne naložbe Železarne Štore.

— Čas trajanja skupne naložbe, ki je bila sklenjena med IB SZ ter Železarno Štore dne 27. 11. 1973, se podaljša za 2 leti, in sicer na tak način, da se ustrezno odloži plačilo obrokov, ki zapadejo v letih 1977 in 1978.

— Odlog plačila iz prejšnje točke se veže na pogoj, da se skupna naložba, ki je predmet obravnave, uskladi s pravilnikom o združevanju in nalaganju sredstev za uresničevanje razvojnih načrtov v DO SZ z veljavnostjo od 1. 1. 1977 dalje. Uskladitev ne velja za čas trajanja skupne naložbe.

— Odložitev vračanja sredstev DO SZ je izjemen ukrep, ki olajšuje prilagoditev te naložbe s pravilnikom o združevanju in nalaganju sredstev, ki je v veljavi od 1. 1. 1977. Odložitev začetka vračanja te naložbe na leto 1979 zato ne sme vplivati na obveznosti, ki jih DO SZ sprejemajo po pravilniku o združevanju in nalaganju sredstev v SOZD SZ.

Informacija o uvozu opreme iz konvertibilnega področja.

DS SZ je sprejel informacijo na znanje. Tudi za področje računalništva naj se v SZ ustanovi posebna delovna skupina.

Ustanovna skupščina splošnega združenja črne metalurgije.

V splošno združenje črne metalurgije se združujejo SOZD SZ. Delegata SOZD SZ v ustanovno skupščino sta predsednik DS SZ in predsednik US SZ. Delegatsko bazo bo predstavljal US SZ.

DS SZ sprejema pobudo Železarne Jesenice, da se namesto posameznih DO SZ SOZD od 1. 1. 1978 dalje včlani v Jugoslovansko združenje uporabnikov sredstev za avtomatsko obdelavo podatkov v Beogradu, kot tudi v mednarodno organizacijo IFIP Applied Information Processing Group v Amsterdamu. Imenovanje predstavnikov izvrši vodstvo SZ ob sodelovanju delovne skupine za računalništvo.

Informacija o skupni zbiralnici in pripravljalnici jeklenega vložka SZ.

DS SZ je informacijo sprejel na znanje. Zaradi racionalnosti izdelave opreme je potrebno pospešeno izdelati predlog opreme, ki bo v investicijskem projektu predvidena.

Podpisovanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana 1976—1980 poslovne skupnosti izdelave in predelave jekla.

Za SOZD SZ podpišeta sporazum predsednik DS Koloman Vrečič in generalni direktor SZ Gregor Klančnik.

Naslednja seja DS SZ bo v Tovilu Ljubljana.

DELAVSKI SVET SLOVENSКИH ŽELEZARN

SKLEPI

14. seje delavskega sveta, ki je bila dne 22. 6. 1977 ob 9. uri v Kropi.

Zapisnik 13. seje DS SZ se odobri.

DS SZ je ugotovil, da so sklepi izvršeni, oz. sklopa 2 in 3 v stalnem izvrševanju.

Delavski svet slovenskih železarn v zvezi s poročilom o poslovanju SOZD SZ ugotavlja, da rezultati poslovanja SZ v letu 1976 in v prvih 5 mesecih 1977 ne dosegajo s planom postavljenih ciljev. Da bi to stanje izboljšali in do konca leta izvršili letni plan in s tem omogočili izpolnitev srednjeročnega plana SZ, DS SZ odpravi vse akcije v DO SZ, ki so pripravljene ali v izvajanju za povečanje produktivnosti in s tem proizvodnje. Predvsem je treba doseči večjo

angažiranost za izpolnjevanje delovnih nalog.

DS SZ ponovno zahteva od vseh odgovornih v TOZD, DO in OSS SZ, da dosledno realizirajo medsebojne dogovore in sprejete obveze v SOZD SZ.

Glede skupne in splošne porabe se moramo v SZ enotno zavzemati da ta raste sorazmerno in skladno z rastjo dohodka in ga ne prehitiva.

Za samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje v republikli naj poslovodni organ SZ ob sodelovanju DPO SZ pripravi enotna izhodišča, da se s skupno akcijo dosežejo potrebni premiki.

Začeti je treba razpravo in pripraviti gradivo o upravičenosti spremembe cen izdelkov SZ.

V zvezi s krepitvijo dejavnosti blagovnega prometa v SOZD SZ je

EKONOMSKO GOSPODARSKI ODBOR

EKONOMSKO-GOSPODARSKI ODBOR je na svoji 13. redni seji 8. julija 1977 sprejel naslednje sklepe:

1. Potrdil je sklepe 12. seje.
2. Sprejel je na znanje osnutek osnovnih izhodišč za ureditev nabavno-prodajnih skladišč v Železarni Štore kot tudi informacijo, da dela na elaboratu tečejo naprej.

Ekonomsko-gospodarski odbor bo tudi v prihodnje spremljal potek del, tako na elaboratu, kot pozneje na idejnih projektih.

3. Odbor se je seznanil z informacijo o višini stroškov za službena potovanja v prvih 5 mesecih in odstopanjih od planiranih postavk. S tem se šteje, da je sklep št. 16 z 11. seje realiziran.

4. Za službena potovanja v tujino, se poleg prevoznih stroškov in dnevnih, za kritje ostalih stroškov odobrava določena vsota v valuti, ki je vnaprej določena za smer potovanja. Enako velja tudi za klirinško področje. Obračun se izvrši na podlagi predložene dokumentacije.

5. Odbor se je seznanil s poročilom o izvršitvi letnega in operativnega plana ter poročilom komercialnega sektorja za maj in ob tem sklenil:

— Po znanem polletnem rezultatu naj se izvrši analiza vzrokov, ki so pripeljali do negativnih rezultatov v tozidih in se naj za tozde, ki so končali z izgubo, izvede sanacijski program.

— Nabavna skladišča naj skupaj z obrati — porabniki ugotovijo, pri katerih pomožnih materialih prekomerno naraščajo zaloge, da se tako pri teh nabava omeji. Nabavo in porabo materiala je v prihodnje potrebno pazorno spremljati, za kar je zadolžena nabavna služba in predstavniki obratov — porabnikov.

— Odbor je sklenil svoj dosežani sklep glede realnega planiranja dopolniti s tem, da morajo pristojne službe upoštevati realne

možnosti, da ne bi prišlo do zamujanja rokov in tako izgubljanja kupcev. Pri tem je potrebno upoštevati polne kapacitete.

6. Odbor je sprejel operativni plan za julij z apelom vsem obratom in službam, ki so vezani na proizvodnjo, da se polno angažirajo za izvršitev že tako nizko postavljenega operativnega plana.

7. TOZD MO naj pojasni, zakaj je prišlo do zaostanka z naročili v lanskem letu in prvem polletju letošnjega leta.

Prav tako naj TOZD MO pojasni sklep o prenosu 150 t naročil v naslednje leto in osnove, ki so narekivale takšen sklep.

8. Sklenil je predlagati odboru SDK, da izdela analizo neizvršenih sklepov samoupravnih organov in proti neizvrševalcem ustrežno ukrepa.

9. Potrdil je sklepe 10. seje komisije za racionalizacije s posebnim poudarkom na predlogu komisije, da obrati prijavijo problematiko, ki se nanaša na inventivno dejavnost.

10. Odbor je tov. Pavlu Mirniku iz transportne službe odobril plačilo izvršenih in registriranih nadur do višine 24 ur. Nadure so bile izvršene v prostem času zaradi nadomeščanja 2 sodelavcev.

11. Zaradi drugačne razporeditve stroškov je bil predlog za službeno potovanje Trafela Franca ponovno obravnavan in tudi potrjen.

12. Odobrena so bila tudi potovanja:

— skupini sodelavcev k firmi FIAT v Italijo

— Ivanu Rozmariču na Češko

— Leopoldu Povaleju in Borisu Tovorniku na Poljsko

13. Odbor je bil seznanjen tudi s kratko informacijo o potovanju k firmi BBC v Švici, kamor so potovali: inž. Ivan Ravnikar, inž. Jože Korent in inž. Gojko Manojlovič. Potovanje je odbor načelno odobril že na prejšnji seji.

ODBOR ZA DOHODEK IN DELITEV OSEBNIH DOHODKOV

ODBOR ZA DOHODEK IN DELITEV OSEBNIH DOHODKOV je na svoji 14. redni seji 27. junija 1977 sprejel naslednje sklepe:

1. Pregledal je sklepe 13. redne seje in izredne seje z dne 13. junija ter jih potrdil.

Ob tem so bili člani odbora seznanjeni, da je realizacija sklepa v zvezi z dodelitvijo jubilejnih nagrad zadržana do potrditve predloga na delavskih svetih tozid.

2. Odbor je potrdil predlagani obračun stimulativnih dodatkov za april 1977.

Obračun je narejen po naslednjih kriterijih:

a) Bruto akumulacija

Po kriteriju bruto akumulacije je narejen trimesečni obračun (upoštevajo se pri izplačilu za april, maj in junij). Upoštevani so planirani in doseženi rezultati za razdobje I—IV 1977. Za razliko od druge polovice lanskega leta, ko ni bilo na razpolago ustreznih podatkov in je bil obračun narejen na nivoju DO, je to pot obračun zopet narejen tako kot predvideva pravilnik, to je po temeljnih organizacijah. Pri obračunu učinka po akumulaciji je, po temeljnih organizacijah upoštevan rezultat pred po-

krivanjem DSSS, kar pomeni, da je vpliv nižjih ali višjih stroškov v DSSS, izločen je pa rezultat tovarne traktorjev v izgradnji.

b) Količina proizvodnje (spec. poraba energije, zastoji in planske ustavitve, normativ odpreme).

Pri delovodjih se upošteva 100%, pri vodstveni strukturi pa v višini 50%. Sedaj, ko je ponovno vključen drugi dopolnilni kriterij (variabilni stroški), se udeležba na posameznem kriteriju upošteva v višini, ki jo določa osnovni pravilnik.

c) Variabilni stroški

V letošnjem letu so zopet na razpolago podatki o doseganju planiranih variabilnih stroškov. Za prvi obračun je upoštevano razdobje I—IV 1977. Za naslednje obračune bo tudi upoštevan kumulativni rezultat. V skladu s pravilnikom so na kriterij vezani delovodje v višini 50%, vodstvo obrata in TOZD pa v višini 100%.

Odbor se strinja tudi z naslednjimi dopolnitvami obračuna po gornjih kriterijih:

a) Pri TOZD, ki imajo planirano izgubo (livarne, MO) se pri obračunu stimulativnih dodatkov starta pri akumulaciji 0. Pozitivna stimulacija prične pri pozitivni akumu-

laciji, ne pa pri zmanjšanju planirane izgube. Ta predlog utemeljemo s tem, da morajo biti osebni dohodki v skladu z rezultati dela in da pri izgubi (bodisi da je planska ali neplanska) ne more biti tolikšne ali pa celo večje stimulacije, kot jo ima TOZD, ki izgubo pokriva.

b) V TOZD Livarne se pri izračunu stimulativnega dodatka po kriteriju akumulacija in variabilni stroški izloči približno polovico stroškov za specialna orodja (v višini 1,012.000 din). Stroške za ta orodja bodo fakturirali naročnikom (TAM, TT in drugim). Za povrjete stroške se bo v celoti povečala akumulacija.

c) TOZD GKSG ima po kriteriju akumulacija negativno stimulacijo. Na podlagi podanih informacij je bil odbor mnenja, da je pri izračunu rezultata za to TOZD verjetno kakšna napaka. Zato je sklenil, da ekonomsko organizacijski in finančni sektor preverita podatke in analizirata (poiščeta razloge) odstopanja od plana.

Zaradi gornjega se za TOZD GKSG pri obračunu stimulativnih dodatkov za april negativna stimulacija po kriteriju akumulacija ne upošteva. Definitivni obračun se izvrši prihodnji mesec. Eventualna pozitivna ali negativna razlika se poračuna v naslednjih dveh mesecih.

d) Na nivoju celotne delovne organizacije je brez TT dosežen bruto akumulacija v višini 62,336.000 din, kar da po izračunu 19,3% stimulativnega dodatka. Rezultat na nivoju celotne delovne organizacije je ugodnejši kot po posameznih TOZD, kar je v veliki meri posledica nižjih stroškov (in najbrž tudi slabših storitev) v DSSS.

Odbor se strinja, da se del akumulacije pusti v rezervi, in sicer: Skupaj bruto akumulacija I—IV 62,336.000 din
Rezerva za prihodnje obračune 3,671.000 din
Izločeno za že izplačano akontacijo v višini 6% 7,357.000 din
Razlika — osnova za izračun stimulativnega dodatka za DSSS 51,308.000 din
Na tej bazi obračunani stimulativni dodatek za DSSS znaša 9,8%. S tem je poračunana tudi izplačana akontacija za razdobje I—III 1977.

e) Za valjarno II se kriterij količina proizvodnje ne upošteva. Operativni plan ni bil dosežen zaradi spremembe programa valja-

nja. Dosti več kot je bilo predvideno z operativnim planom, so valjali ploščatih profilov, ki imajo višje asortacijske faktorje.

3. Da bi višino variabilnega dela po TOZD v večji meri povezali z doseganjem minimalne akumulacije po samoupravnem sporazumu panoge, je odbor sprejel sklep, da se obračun variabilnega dela OD za razdobje I—IV 1977 (za plačilo v juniju, juliju in avgustu) izvrši po korigirani osnovi, in sicer:

— Povprečna višina variabilnega dela se uskladi z dogovorjenimi osebnimi dohodki po samoupravnem sporazumu panoge.

— Višina variabilnega dela osebnega dohodka za proizvodne TOZD se določi sorazmerno s stopnjo doseganja minimalne akumulacije po sporazumu.

— Za neproizvodne TOZD in DSSS se določi višina variabilnega dela OD na podlagi udeležbe na rezultatu proizvodnih TOZD. Udeležba je sorazmerna z uslugami, ki jih neproizvodne TOZD vršijo za proizvodne TOZD.

— Variabilni del osebnega dohodka za tovarno traktorjev je enak povprečju proizvodnih TOZD. Po tem predlogu odpadeta kriterija »realizacija« in »število zaposlenih«.

Na podlagi gornjega se povprečni osebni dohodek poveča na povprečno 4.600 din. Ob tem se variabilni del osebnega dohodka v povprečju DO poveča od sedanjih 11,7 na 15,2%.

Po tem izračunu se za naslednje tri mesece (junij, julij in avgust) po posameznih TOZD izplača naslednji variabilni del OD:

TOZD	Predlog VI—VIII	Izplačano III—V
114. Livarne	16,6 12,8 + 1,4 = 14,2	12,1 13,9
MO	13,7	10,5
ViT	15,5	10,6
Energetika	16,0	11,3
GKSG	15,0	10,7
DPG	15,8	9,5
DSSS	15,3	10,6
TT	15,0	10,6
Skupaj DO	15,2	11,7

TOZD livarne se izplača akontacija variabilnega dela OD v višini 1,4% na račun vrnitve stroškov za specialne modele.

4. Odbor je sprejel na znanje informacijo o izplačanih osebnih dohodkih za maj 1977.

»Priznanje samoupravljalca« tov. Ivanu Štefančiču

Po sklepu vseh zborov skupščine občine Celje je to visoko družbeno priznanje letos prejel naš sodelavec — delovodja iz livarne valjev tovariš Štefančič Ivan.

Tov. ŠTEFANČIČ je deloval že v mladinski organizaciji. Leta 1958 mu je bila v železarni Štore zaupana funkcija tajnika sindikalne podružnice, katero je opravljal do leta 1962. Istočasno je deloval kot član predsedstva republiških sindikatov Slovenije, bil več mandatnih dob občinski odbornik, bil je že predsednik delavskega sveta delovne organizacije železarne. Sedaj je član DS SOZD Slovenske Železarne.

Poleg navedenih funkcij je tudi aktivno deloval v družbenopolitičnih organizacijah in KS.

Odlukuje ga izredna prizadevnost in je že prejel srebrni znak ZSS, orden za vojaške zasluge s srebrnimi meči in orden zasluge za narod s srebrno zvezdo.

IZ PRETEKLOSTI RUDNIKA

Vzrok, da je bilo zgodovini tehničnega in gospodarskega razvoja, naše industrije v preteklosti posvečeno vse premalo pozornosti, leži predvsem v dejstvu, da je bila industrija v slovenskih krajih večinoma v rokah tujcev, predvsem vladajočih Nemcev, ki so brezobzirno izkoriščali naša naravna bogastva, izzemali socialno šibkega slovenskega delavca in si prizadevali germanizirati

še živečim, ki danes uživajo zasluženi mir kot upokojenci.

Danes je le še redka sled za to dejavnostjo: gozd in druga vegetacija je prerasla površine, vhode v rove, vemo le še za mesta, kjer se je to nahajalo.

Sledeč geološki opredelitvi, so premogovna slojišča nad Štorami vzhodno nadaljevanje premogovnega okoliša Savinje ter nekako v sredini tako imenovanega

Površina tako imenovane montanske posesti je znašala 36 ha. V železarni so že zelo zgodaj uporabljali kot energetski vir mineralni premog iz lastnih premogovnikov. Leta 1857 so na Štajerskem le še tri druge železarne uporabljale tudi premog, tj. rjavi in črni, ne pa tudi lignita. Že ustanovitelj podjetja, za njim pa tudi Paul v Putzer sta bila obenem tudi lastnika premogovnikov v bližnji okolici.

Premogovniki Paula Putzerja so ležali v Govcah, Pečovju in v Brezmem. V letih 1863 so dajali ti premogovniki 112.915 metrskih stotov, v letu 1865 pa že 279.875 m. stotov premoga (ca 28.000 ton). Vsega premoga niso porabili v Štorah, večje količine so ga prodajali. Transportirali so premog do postajališča ob Južni železnici s pomočjo vprežne živine, transport sam je bil dokaj težaven. Zato se je direkcija podjetja že leta 1856 ukvarjala z mislijo, da bi dala zgraditi ozkotirnico od premogovnika v Govcah do postajališča v Laškem. Načrt ni predvideval transporta s pomočjo lokomotive, temveč z vprežno silo, pa tudi z izkoriščanjem nagiba ali strmine. Lastniki zemljišč, koder naj bi bila zgrajena železnica, so se upirali

in niso bili pri volji, da bi dali svoja zemljišča na razpolago za gradnjo, pa tudi oblasti so bile mnenja, da ta gradnja ni v splošnem interesu, tako na primer, kot je to bilo z Južno železnico. Kljub temu, da se je štorska direkcija pritožila, je preteklo še nekaj let, preden so načrt uresničili. Direkcija rudnika in železarne je namreč leta 1861 zadevo znova pognala v tek in tokrat je Okrajno glavarstvo v Celju načrt ne le odobrilo, temveč gradnjo celo nadvse priporočilo. Zemljiškim posestnikom, ki so se še upirali, je bilo zapretno z razlastitvijo, pa so popustili in 28. avgusta 1861 je bila dana privolitev za gradnjo proge od premogovnika v Govcah oziroma Brezmem pa do železniške postaje v Rimskih Toplicah.

Po razpadu Avstro-Ogrske, po prvi svetovni vojni, je montanska posest obstajala iz 4 dvojnih jamskih mer, lastništvo rudnika pa je pripadalo od leta 1921 do 1946 Rudarski in plavžarski združbi Štore, nakar je lastništvo prešlo v splošno ljudsko premoženje DFRJ.

Za razdobje od leta 1921 do 1925 imamo na razpolago nekaj podatkov o številu zaposlenih in količini izkopenega premoga:

Vhod v jamo »Ema« z rudniškimi objekti. Zal ni o tej sliki drugih podatkov: niti o letu nastanka, niti kdo sta moža v ospredju

slovenski narod. Tako so šle v pozabo mnoge slike in prikazi takratnega gospodarskega in socialnega življenja, ki bi nam bile danes verne priče težkega življenja in hudih socialnih borb našega človeka za vsakdanji kruh.

Tako tudi ni čudno, da obstaja le malo pričevanj o življenju in delu ter usodah ljudi, ki so daljši ali krajši čas kopali in spravljali na dan rjavi premog iz rogov nad Štorami, v času od leta 1845 do leta 1926, ko je bil rudnik dokončno opuščen zaradi vdora vode.

Eksploatacija premoga je bila v rokah zasebnikov oziroma delniških družb, t. im. »družbe na kuksev«. Posest kuksov je namreč dajala pred delnicami določene prednosti glede davčnih olajšav. Gospodarske krize in brezposelnost so naše ljudi gnale v tujino, kjer so garali v belgijskih, nizozemskih in nemških rudnikih, odhajali pa so tudi v Ameriko. Usoda je bila še dvakrat huda, saj so tako bili odtrgani od svojih družin. Lastniki rudnikov pa so v »črnem zlatu« videli le vir za svoje bogatenje, za socialne razmere delavcev so se malo brigali, prav tako jim je bilo malo mar za varnost rudarjev, zato so bile tudi pogoste nesreče, ki niso terjale le invalidnosti ampak tudi življenja, kot posledico pa osirotelost družin.

Pričujoči prispevek, čeprav kratek, naj bo obenem skromno posvetilo vsem, ki so v medlem soju karbidovk v rovih tukajšnjih nekdanjih premogovnikov kopali premog, ali pa ga spravljali do namembnih mest, ali pa opravljali kakršnokoli drugo delo v jamah. V posvetilo vsem, ki jih že krije domača ali tuja zemlja, v obujanje spomina pa vsem

srednjega sloja Slovenije, ki se pričinja v Tuhinjski dolini pri Kamniku ter se razteza proti vzhodu čez Motnik, Zabukovco, Liboje, Pečovnik in Štore, nato pa vodi v smeri proti Rogoški Slatini.

Temeljno gorovje te kadunje se sestoji iz apnenca triasne dobe, ki je pokrito s konglomerati, na teh je ležišče apnene glin, na tem pa leži sloj rjavega premoga v debelini 1 do 5 m. Premog ima do 6000 kalorij. Nad premogom je plast ilovnatoga laporja v debelini 100 do 500 m, na tem pa litvanski apnenec. V triasnem apnenecu so pogosto z vodo napolnjene votline (kaverne), ki ogrozijo obratovanje, če se jih odpre. Zato je tudi v štorskem rudniškem polju, kjer je večkrat vdrla voda, leta 1926 obratovanje dokončno prenehalo.

Podjetje v Štorah je nastalo kot rudarsko podjetje in viri navajajo kot ustanovitelja Ignacija Novaka, ki je bil tudi lastnik Spodnjega Lanovža, steklarne v Rakovcu nad Vitanjem, Jelšingrada in izvira kisle vode v Kostivnici. Podjetje je ustanovil kot Rudnik rjavega premoga, pozneje se je pridružila železarna. Jamske mere si je Ignacij Novak pridobil na podlagi patenta z dne 21. julija 1819 in na podlagi fevdnih pisem.

Odrpli so več rogov, tako: rov sv. Boltazarja, rov sv. Frančiška, rov nadvojvode Ivana, sv. Viljema, sv. Ignacija, sv. Rajmunda in kasneje še več. Posamezen rov je zaobsegal po 1 jamsko mero. Rove so poimenovali po svetnikih, ali pa po posvetnih mogočnikih, včasih tudi imenih družinskih članov. Zavetnica rudarjev je bila sv. Barbara in na ta koledarski dan so bile prirejene cerkvene slovesnosti s procesijo.

Leto	Izkopana količina v tonah	Število zaposlenih v jami	
		zunanaj	
1922	4603	48	16
1923	5963	52	20
1924	3608	40	23
1925	3107	29	25

Če primerjamo količino izkopenega premoga z letom 1865, lahko ugotovimo, da je tedaj bila v enem letu dvakrat višja kot proti kraju v štirih letih skupaj.

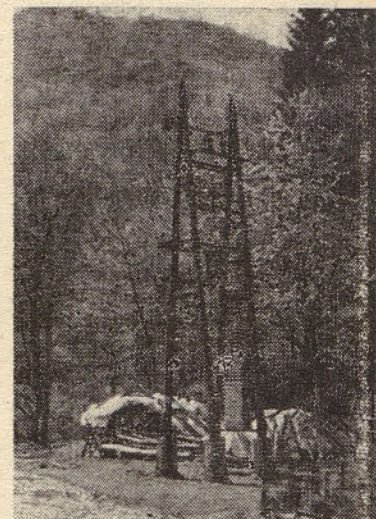
V Pečovju je rudnik trikrat zalila voda in je trikrat stal: od leta 1889 do 1897, od leta 1913 do 1917 in končno od 1926 dalje povsem in dokončno.

Leta 1921 je rudarsko glavarstvo v Ljubljani podelilo združbi rudno polje Nove Štore v katastrski občini Kresnike z rjavim premogom visoke kalorične vrednosti (6000 kal.) čigar ugotovljene rezerve so znašale okrog 100 tisoč ton, premogovno ležišče je bilo odprto s 135 m globokim jaškom in mnogimi rovi in vpadniki. Zaradi vdora vode so bile leta 1925 vse zunanje naprave demontirane.

V razdobju od leta 1878 do 1936 se je v tedanjem rudniku in železarni Štore zaposlilo (in iz različnih vzrokov tudi zapustilo delo) 5070 delavcev. Od tega jih je bilo 1770 samo iz različnih delovišč v premogovnikih: kopači, izvažalci iz jaškov, rudniški delavci. Podatki kažejo na izredno fluktuacijo, saj je pretežna večina na teh deloviščih delala manj kot eno leto, le redki delavci so ostajali od dveh do štirih let. Rudniški nadzornik Loibner Aleksander in nadzornik Huszka ter kopač Verbovšek Valentin so bili zaposleni več let. Delovni pogoji v premogovnikih so bili zelo neugodni, saj so bile tu tako imenovane mokre jame, kar je do-

volj zgovorno. Samo v času od leta 1900 do 1905 se je zaposlilo in zopet zapustilo delo 520 delavcev, medtem ko je večja ustaljenost nastopila z letom 1918: od tega leta pa do leta 1925 ugotovimo v enakem sorazmerju le 196 delavcev, čeprav je razdobje daljše, namreč 8 let in je bilo povprečno v tem času zaposlenih 40 delavcev.

V nadaljnjem navajam poimenoško nekaj delavcev iz različnih obdobij, ki so bili v premogovnikih tu zaposleni, tako da bodo morda nekateri bralci našega gla-

Na tem mestu je stal stolp; tu je bil vhod v »Ema-šaht«

RJAVEGA PREMOGA ŠTORE

sila med njimi našli sami sebe ali pa svoje sorodnike.

Leta 1898:

Oset Anton, Okorn Ivan, Mraz Ivan, Centrih Matija, Gajšek Ivan, Karner Martin, Koprivce Ivan, Kolar Matija, Planko Franc, Jelovšek Ivan, Perše Franc, Kozole Mihael, Korošec Ludvik, Jesenšek Anton, Kamenik Anton, Jevšinek, Martin, Novak Anton, Pisko Rok, Vovk Mihael, Plahuta Jakob, Brečko Martin, Blatnik Miha, Peček Anton, Gradišnik Anton, Košak Gregor, Recko Ivan, Stor Miha, Planko Franc. Nadzornik rudnika je bil Andras Huszka, po rodu Madžar.

V letih od 1919 do 1926: Ulaga Jože, Vizjak Jože, Gobec Stane, Mraz Andrej, Murn Jurij, Škoberne Jože, Doberšek Jakob, Brglez Jože, Golob Jože, Inkret Franc, Pecigus Ivan, Oprešnik Ludvik, Pavlinc Alojz, Mihevc Franc, Majoranc Franc, Žohar Ivan, Flis Karl, Sušec Anton, Zajc Ivan, Drame Ivan, Hrastnik Ivan, Knez Franc, Centrih Jože, Pišek Mihael, Močnik Ivan, Radej Jernej, Znidar Anton, Flis Jožef, Geršak Andrej, Rozman Franc, Gorjup Ignac, Cokan Peter, Lubej Janez, Lubej Franc, Borovšek Martin, Seško Leopold, Drobne Miha, Kolšek Miha, Krulc Franc, Hrovatič Franc, Kroflič Valentin, Majoranc Konrad, Haler Anton, Gorjup Jože, Košec Franc, Mastnak Ivan, Kajtna Franc, Žohar Gašper in seveda še mnogi drugi.

Delovnih pogojev in zlasti socialnih razmer iz tistih časov seveda v ničemer ni mogoče primerjati s stanjem, ki je nastopilo po osvoboditvi leta 1945, v

nost v jamah, saj so prejšnji lastniki oziroma delniške družbe zavržale vse, kar bi ustvarjalo znesnejše razmere, socialno in higieniko-tehnično varnost. V enem desetletju — od leta 1926 do 1936 — se je v predvojni Jugoslaviji smrtno ponesrečilo 500 rudarjev, neprimerno večje pa je bilo število invalidov. Med okupacijo pa niti ne moremo govoriti o eksploataciji v normalnem smislu: teror okupatorja nad našimi narodi in narodnostmi, ki v zgodovini nima primere, je spremljal tudi nenasiten rop našega naravnega bogastva.

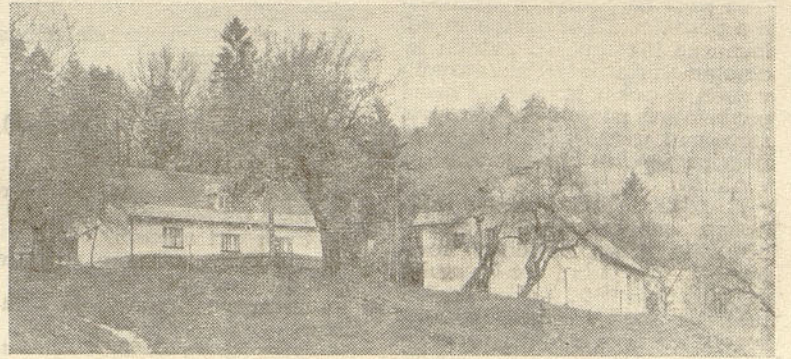
Kakšne so bile pravzaprav življenjske in delovne razmere nasploh med delavci, ki so delali v štorskih premogovnikih? Kot že uvodoma povedano, je bore malo ohranjenih pisanih podatkov, opiramo se v okvirih možnosti na ustna izročila.

Neizprosni zakon ponudbe delovne sile je silil ljudi, da so se morali vdinjati, komaj dobro zatem, ko so zapustili ljudsko šolo: s šestnajstimi in nekaj več leti, so se že znojili v jami. Sloji premoga so bili sicer dobri, kvalitetni, toda jame so bile mokre: orodja so bila kladivo, kramp, lopata. Seveda se je tudi razstreljevalo. Delo je bilo na tri izmene, po osem ur. Iz tistih časov je tudi izraz »barabanje« — če je bil v železarni zastoj, so delavce poslali v premogovnike, pa tudi obratno. Kopenje je bilo skrajno naporno, kopalci so stojeli, leželi, v upognjeni ali skrčeni legi, kapljalo je s stropov, zaščitnih oblek ni bilo, ventilacija je bila nezadostna, za razsvetljavo pa so služile karbidovke ali acetilenke, v začetkih celo oljenke na repično olje.

mu je dodatno dajala za preživljanje. Nekaj stanovanj je dajalo podjetje. Kot materialni dodatek je bil iztrošeni jamski les, družine so dobivale deputatni premog, katerega pa so si morale same znositi oziroma spraviti domov.

je nadalje tudi Cecilija-šaht. Poimenovanja šahtov izvirajo iz imen družinskih članov lastnikov premogovnikov, po vsej verjetnosti Neufeldtov.

Ni znano, da bi se bil v štorskih premogovnikih kdo smrtno ponesrečil, bil pa je usoden do-

Danes že obnovljene hišice v takoimenovanem »Perkpau« — Bergbau v Pečovju, kjer so stanovali nekoč rudarji

Obveznega socialnega in pokojninskega zavarovanja seveda ni bilo. Obstajala je t. im. bratovska skladišnica, kot nekakšna medla prisposoda današnjega sistema. Pičlo nadomestilo so delavci dobivali v primeru bolezni ali nezgode in borne pokojnine. Prispevki so se odtegovali od mezd, le-te pa so izplačevali tedensko.

Močnejše organizacijske povezanosti ni bilo, tudi tedanja oblast je »skrbela« za to, saj je videla v delavskih organizacijah in mezdnih gibanjih, naj so bila še tako upravičena, nevarnost za svoj obstoj. Pravega štrajka na tem območju (razen v šamotarini) ni bilo, manjkala je enotnost, zlasti tudi zaradi različne socialne strukture zaposlenih.

Živila so delavci oziroma njihove družine kupovali v tovarniškem konzumu, ki je bil seveda v režiji podjetja. Res je, da nakupovanje tam ni bilo obvezno, vendar so razmere silile v odvisnost. Enkrat letno so se delavci z družinami razživilci, ko je bilo tako imenovano Barbarino slavlje. Sv. Barbara je namreč bila zavetnica rudarjev. Po slavlju in veselici pa je zopet kapljal znoj na »črno zlato«. Žal pa so bila tudi gostilniška veselja pri »Franclju«: pijača je za bežne trenutke zastrla misli na trpko životarjenje od rok do ust, srd nad krivičnostjo in izkoriščanjem je utrl nepravdo pot, nesmiselna medsebojna obračunavanja s pestmi in včasih z nožem.

Kulturno prosvetna dejavnost se je odvijala v glavnem v okviru društva »Svoboda« po prvi svetovni vojni, bile so pevske prireditve; strelska družina je s svojimi člani prirejela tekmovanja, telovadce je združevalo društvo »Sokol«. Prirejali so tudi nogometne tekme.

Objavljeni posnetek prikazuje tako imenovani Ema-šaht, znan

godek leta 1925, ko je iz kaverne nenadoma prihrumela talna voda s hudourniško silo. Vdor vode bi lahko bil imel usodne posledice. Upokojenec Vizjak Jože se dogodka živo spominja. Njegova duhaprisotnost je rešila življenja. Kopaču Perku je odtrgalo uho, nemu kopaču je zlomilo nogo, nekaterim je vodna stihija dobesedno strgala obleko s telesa. Malomarnost, ki je mejila na kriminal, s strani lastnikov, ki so v sli za dobički, puščali v nemar varnostne ukrepe in ureditve in umazana konkurenčna igra, sta imeli vmes svoje prste.

Stanovanja so štorski rudarji imeli, v kolikor niso bili na svojem, v samskem domu, navajajo še hiše, kakor: »perkpau«, »Zaklova štala«, nadzorno osebje pa v »Lobinerhaus«, »Huszkahaus«. Samske delavce so nazivali kot »puršek«; z delom na domačijah so si odslužili stanarino.

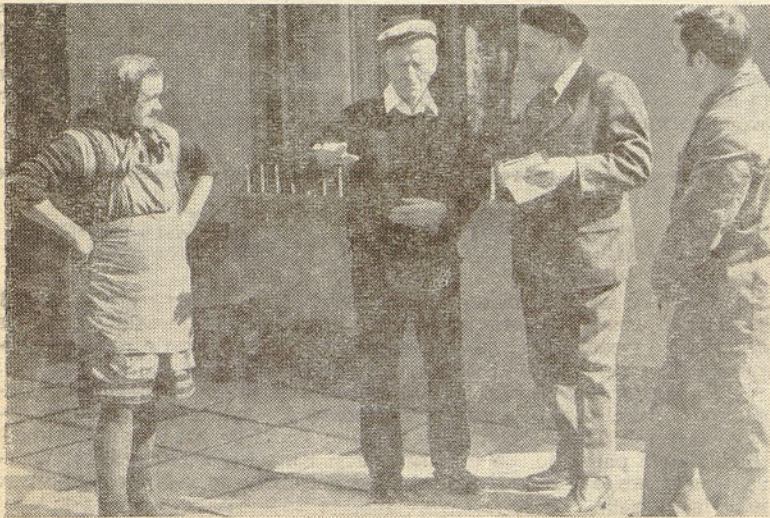
Tako imenovano »fajranje« je imelo vedno zlovešč pomen, zaradi pomanjkanja dela je bilo obratovanje ustavljeno in s tem seveda tudi zaslužek.

Kot omenjeno, je bilo v letu 1925/1926 kopenje premoga ustavljeno, naprave pa demontirane. Seveda so pod našimi okolišči še vedno znatne količine dobrega premoga, vendar ob današnjem močnem porastu potreb, bi vlaganja vsekakor ne bila rentabilna.

Ob zaključku tega skromnega prispevka se zahvaljujem upokojencem Okorn Francu, Doberšek Jakobu in Vizjak Jožetu za spominske prispevke ter Zohar Viliju iz livarne za prijazno sodelovanje.

Situacijske in osebne posnetke je pripravil Arzenšek Stane iz raziskovalnega oddelka. Starejši posnetek z EMA-šahtom je prispeval Zohar Vili.

Jernejšek Friderik

Takole je Franc Okorn brskal po spominih še v tista leta nazaj, ko je nosil očetu malico

pogojih nove, socialistične družbenopolitične ureditve, ko je rudarska, kakor tudi ostale industrije, prešla v splošno ljudsko premoženje. Prejšnji lastniki, zvečine sodelavci okupatorja, so se deloma umaknili v tujino, deloma pa zaradi svojega delovanja prišli pod udar zakona. Prenehal je mačehovski odnos do delavca, pravičnejše nagrajevanje in skrb za varnost pa je nadomestila prejšnje izkoriščanje in zanemarjanje ukrepov za var-

Delavci so se delili v: kopače (Hauer), predkopače (Vorhauer), priučene kopače (Lehrhauer), vozače huntov (Laufer, Foerderer) in zunanje delavce. Vodilno oziroma vodstveno osebje so sestavljali nadzorniki in merilci (Steiger, Markscheider). Zunanji transport so opravljali s hunti (vprega) in vlečnicami.

Mezde so bile nizke, delavec s številnejšo družino je zelo težko shajal, nekoliko na boljšem je bil tisti, ki je imel krpo zemlje, ki

**Dopisujte in oblikujte
z nami
naše glasilo**

LOGISTIKA

V zadnjih desetih letih smo pričali hitri rasti svetovne proizvodnje in vse večji ponudbi. Zato se proizvajalci vse bolj obračajo v svet potrošnika, kajti minili so tisti časi, ko je bilo dovolj proizvajati kvalitetne izdelke in tako krojili potrošnika po okusu. Podjetja morajo sedaj vse bolj poznati in upoštevati mnenje, okus in potrebe potrošnikov, ter se temu tudi prilagajati, da si zagotove plasman.

1. Kaj je logistika?

In prav na področju spoznavanja potrošnika kot prvega in odločilnega faktorja, so zaorala ledino ameriška podjetja. Zato smo v zadnjih nekaj letih pričali pravi poplavi angleških — k nam predstavljanih izrazov, ki se uporabljajo popolnoma ekvivalentno kot v njihovi domovini.

Tako že poznamo izraze marketing, marketing-miks, know-how, inženiring, konteiner, kompjuter, ... in zadnji v tej skupini je izraz logistika. Če bi skušali tudi zanj najti v slovenščini adekvaten izraz, ga skoraj ne bi mogli razen seveda, če bi ga prevedli opisno.

Začetke znanstvenega pristopa k spoznavanju želja, potreb in navad potrošnikov je dal marketing, ki je postal že preveč obsežen in se znotraj deli še na več podskupin, tako da integralno veže vse tiste funkcije, ki vodijo k čim boljši taktiki, strategiji in politiki osvajanja in poznavanja tržnih objektov in subjektov.

Izgledalo je, da bo uspel marketing povezati tok materiala v celoto, toda pojavile so se motnje, ki pa niso več spadale v domeno marketinga. Te so bile ves čas vezane na gibanje materiala, na tiste trenutke, ko se je material v takšni ali drugačni pojavni obliki prevažal, prelagal, prestavljal in podobno. Zaradi tega se je pojavila potreba po novem pojmu in vedi, ki bi povezala v verigo posamezne dele materialnega gibanja, ne glede v kakšni materialni obliki se nahaja materialni tok.

Tako je nastala nova veda — logistika, ki integralno veže operacije transporta, manipulacije in skladiščenja v cilju, organizacije in kontrole teh operacij in to od oskrbovanja s surovinami do plasiranja gotovih proizvodov kupcem. Pojem logistika je vzlet iz vojne terminologije, saj so bili že v 18. stoletju poznani pod to besedo vsi postopki, ki so imeli za cilj najti najboljše rešitve in izračune najugodnejših planov za premike vojaških enot, njihova oskrbovanja, izbire terena, sistema utrjevanja, ...

Prav na podlagi izračunov tega gibanja najdemo analogno povezanost med tem pojmom — nastalim v vojni doktrini in pojmom, katerega srečujemo danes v moderni industriji.

Logistika: vojaška veda, ki se ukvarja s preračunavanjem časa in prostora za taktične premike čet ipd. (Franc Verbinc, Slovar tujk CZ, 1968).

Glavni cilj industrijske logistike je torej povezava med sabo odvisnih aktivnosti in izbira najugodnejših poti, ki vodijo k realizaciji te povezave. Torej logistika integrira operacije transporta, manipulacije in skladiščenja v smislu organizacije in kontrole teh operacij in to od oskrbovalca s surovinami do kupca končnih proizvodov.

Grafično se predstavi logistični sistem s sistemom krogov in usmerjenih puščic.

Krogi predstavljajo udeležence logistične mreže, kot:

- izvori surovin,
- skladišča,
- proizvodne enote (tovarne),
- skladišča,
- kupci — potrošniki;

a) puščice predstavljajo vezo med temi udeleženci:

- transport surovin,
- transport znotraj tovarne (notranji transport),
- transport proizvodnja skladišča,
- transport skladišča — kupec.

Jasno je, da se izvori surovin ne morajo premikati po želji podjetja, ampak so lokacijsko dani. Zato je od podjetja odvisno, za katere izvore se bo glede na svoje tehnološke zahteve odločilo.

Razpored in področja potrošnikov so tudi odvisna od več faktorjev in predstavljajo glavni predmet razmišljanja in odločitev vodstvenega štaba marketinga.

Toda med tema dvema skrajnima točkama materialnega toka obstoja cela vrsta obratov, skladišč in spet obratov, ki so podrejeni zakonom logistike.

Sistem in načela logistike se analogno uporabljajo tudi na nivoju proizvodnega podjetja, saj je to le del v celotnem materialnem toku.

Sistem se prične s prihodom materiala v podjetje, to je, ko je prispel skozi vhodno kontrolo v skladišča. Od tod teče po kanalih notranjega transporta v proizvodnjo, kjer se po nekaj operacijah znova skladišči ali pa teče v nadaljevanje proizvodnje.

Na koncu kot gotov proizvod prispe znova v skladišče gotovih izdelkov, da bi od tam našel pot do kupcev.

Z logistično analizo bi z nivoja delovne organizacije lahko šli tudi na nivo obrata ali proizvodnega oddelka, kjer bi bili udeleženci logistične mreže, delovna mesta, a povezava — manipulacije med njimi.

Če znova povežemo in združimo vse, kar smo doslej povedali o logistiki, potem lahko ugotovimo, da logistika obravnava in pokriva predvsem področje:

— oskrbovanja proizvodnih enot s surovinami, energijo, polproizvodi prek transporta teh proizvodov in njihovega skladiščenja, vse dokler ne prispejo v proizvodnjo;

— proizvodnje oziroma oskrbovanje obratov in delovnih mest preko notranjega transporta, manipulacije in skladiščenja z materialom;

— distribucijo gotovih izdelkov, vključno s njihovim skladiščenjem in odpremo kupcem v željenih količinah in dogovorjenih časih.

2. Koncept logističnega sistema

Sedaj ko smo spoznali okvirno kaj logistika je, moramo prikazati še sam koncept logističnega sistema, da sploh vidimo kakšne so njegove prednosti.

Najenostavneje bo, če znova pogledamo obe sliki, ki nas pripeljeta do naslednjih zaključkov:

— makro logistični sistem obravnava udeležence okvirno, daje načelne rešitve posameznih faktorjev, katere bo nujno upoštevati pri

— mikro logističnem sistemu, ki že opredeljuje razpored skladišč, razpored delovnih mest v proizvodnji in organizaciji manipulacije, ki jih povezuje ...

Da pa lahko sploh uporabimo logistični sistem, je nujno, da poznamo osnovne zahteve, ki jih postavlja tržišče, ker po njih lahko izvemo, kaj bodo potrošniki hoteli.

To nam daje podlago za odgovor, kako bomo potrošnikove zahteve zadovoljili — (stroji, naprave). Po njihovih kapacitetah bomo rešili vprašanja o viru in izvoru osnovnega materiala za proizvodnjo in dalje, kako se bomo približali z gotovim materialom potrošniku.

Skozi vso pravkar našeto verigo vprašanj in odgovorov se kot rdeča nit vleče, da sta dve, še tako zaporedni operaciji prostorsko oddaljeni druga od druge, pa naj bo to za kilometre ali nekaj centimetrov in te razdalje je treba nekako premagati.

In prav ob premagovanju te prostorske odmaknjenosti pride do polnega izraza logistika, saj na podlagi proučevanja z integralnim pristopom ugotovimo ne le vrsto transporta, ampak tudi kako bi bilo še boljše namestiti delovna mesta, kako bi se boljše prilagodili izvoru surovin in podobno.

3. Organizacija logističnega sistema

Namen organizacije logističnega sistema je v natančni definiciji ciljev, ki jih želimo doseči, kot tudi celotna izbira sredstev in kadrov, ki bodo omogočili dosego izbranih ciljev.

Organizirati logistični sistem pomeni:

— izvršiti razdelitev odgovornosti na ustrezne nivoje odločanja,

— definiranje metode dela,

— določiti delo,

— kontrolirati izvršeno delo.

Najpomembnejši faktor vsega je delitev odgovornosti, saj je to podlaga za normalno funkcioniranje tega sistema.

Z natančnim definiranjem metod dela se lahko določi konkretno delo, ki pa se, ko je izvršeno ali pa že prej kontrolira. A največja prednost logistike kot nove industrijsko-komercialne veje je v tem, da skupaj z marketingom omogoča kompleten vpogled nad gibanjem materialnega toka. Marketing opazuje material v točkah mirovanja, in mu skuša najeti nove kvalitete, logistika pa spremlja material v času njegovega gibanja.

Zaradi tega sta ta dva pojma močno povezana, saj logistika išče optimum na nivoju celotnega interesa podjetja. Kajti zniževanje stroškov samo parcialnega dela v materialnem toku, na račun drugega dela, še ne pomeni dosega logističnega optimuma. Iz tega izhaja, da logistika zahteva integralno in sočasno reševanje problemov okoli transporta, manipulacije in skladiščenja.

Ta zadnja trditev je še posebno pomembna za razmere v Železarni Štore, ko se ugotavlja že vrsto let, da imamo hudo nereseno skladiščno problematiko in da marsikdaj šepa tudi transport. Iz logistike vidimo, da se z izgradnjo novih skladiščnih prostorov ne rešijo vsi problemi, saj zahtevajo skladišča urejen in organiziran dovoz, odvoz; delo v skladišču manipulativna sredstva itd.; kar pa zahteva tudi precej finančnih sredstev.

V informacijo pa lahko povejmo, da se bo tudi na tem področju kmalu v železarni premaknilo, saj se izdelujejo že študije logističnega sistema s poudarkom na skladiščni problematiki, ki pa bodo tudi že upoštevale prvine manipulacije in transporta z logističnega koncepta.

Tiskovna konferenca v Domu železarjev

V okviru priprav na svečano otvoritev Tovarne traktorjev smo 12. 7. 1977 pripravili tiskovno konferenco s predstavniki sredstev javnega obveščanja z namenom, da bi javnost že pred otvoritvijo tovarne opozorili na ta pomembni dogodek.

Na konferenco je bilo povabljenih okrog 30 novinarjev iz vse Jugoslavije, vendar je bila udeležba predvsem zaradi neugodnega časovnega termina (čas dopustov), bolj pičila. Prišli so predvsem novinarji iz celjskega področja, pa tudi novinarji Kmečkemu glasu, Dela, Večera, Gospodarskega lista iz Zagreba ter Poljoprivrednega vjesnika, prav tako iz Zagreba.

S strani Železarne Štore so na vprašanja novinarjev odgovarjali tov. Burnik, tov. Voga in tov. Plevnik; konferenca pa se je udeležil tudi predstavnik Fiata, inž. Racca, vodja marketinga, ki je novinarjem prikazal kompletno dejavnost Fiata, pri nas manj poznano, zato je bila ta informacija za vse toliko bolj dobrodošla.

Ob tej priložnosti je bilo pripravljeno tudi precej obsežno gradivo, ki ga je dobil vsak novinar in ki naj bi služilo kot podrobna informacija o Tovarni traktorjev, kooperaciji le-te z italijanskim Fiatom, o že doseženih rezultatih in postavljenih naloga za bodoče ipd. Poleg tega je vsak novinar dobil tudi propagandni material. Glede na to, da se vsi vabljeni novinarji konference niso udeležili, smo vsem izostalim poslali gradivo na njihova uredništva.

Pred Domom železarjev na Teharjih, kjer je bila konferenca, so bili razstavljeni trije traktorji (Fiat 1300, Store 402 in Store 404), prav tako pa so bili razstavljeni traktorji tudi pred samo tovarno, saj so si jo novinarji po končani konferenci z zanimanjem ogledali in z veseljem sprejeli povabilo na svečano otvoritev tovarne.

Dejanovič Viljana

STANJE PROMETNE VARNOSTI NA OBMOČJU OBČINE CELJE ZA ČAS OD 1. 1. 1977 DO 31. 5. 1977

V prvih petih mesecih letošnjega leta se je na območju naše postaje milice zgodilo 481 prometnih nesreč, ali 59 več kot v istem obdobju lanskega leta. Od vseh prometnih nesreč jih je bilo 338 samo z materialno škodo, 135 s telesnimi poškodbami in 8 smrtnih. Kljub temu, da je bilo še veliko prometnih nesreč z manjšo materialno škodo, katerih udeleženci niti niso prijavili, so prometne nesreče v letošnjem letu v občutnem porastu. Še mnogo bolj zaskrbljujoče pa je dejstvo, da so bile posledice prometnih nesreč mnogo hujše kot v preteklem letu. V vseh nesrečah je bilo 51 oseb hudo telesno poškodovanih ali 24 več kot v istem obdobju lanskega leta. Prav tako je bilo 117 oseb lažje telesno poškodovanih, kar je za 64 več kot lansko leto. Življenje je izgubilo 8 oseb, ali 5 več kot v istem obdobju lanskega leta.

Najpogostejši vzroki prometnih nesreč so bili naslednji:

- izsiljevanje prednosti v 106 primerih,
- neprimerna hitrost v 101 primeru,
- prekratka varnostna razdalja v 46 primerih,
- vinjenost v 27 primerih,
- nepravilno prehitevanje v 18 primerih,
- nepravilnosti pešcev v 24 primerih in
- ostali vzroki v 159 primerih.

Iz tega je razvidno, da so vzroki pri nesrečah popolnoma menjali vrstni red v primerjavi s preteklim letom, ko je bila na prvem mestu prekratka varnostna razdalja, sledila pa ji je neprimerna hitrost, izsiljevanje prednosti, nepravilno prehitevanje in vinjenost, ki se je letos povzpela na četrto mesto.

Po kraju se je dogodilo največ prometnih nesreč v samem mestu in sicer 303, na magistralni cesti M 1023, na magistralni cesti Celje—Tremarje 26, na regionalni cesti Vojnik—Dobrna 9 in na lokalnih cestah 97 prometnih nesreč.

Od vseh prometnih nesreč, ki so se dogodile na cesti Celje—Tremarje, se jih je dogodilo samo v Tremarjih 13. V teh nesrečah pa je bilo 19 oseb težje ali lažje telesno poškodovanih. Prav tako se je od vseh nesreč na cesti Celje—Vrbo dogodilo samo v Storah 8, v teh nesrečah pa je bilo 5 oseb telesno poškodovanih.

Ostale tako imenovane stalne črne točke so še:

- desni ovinek v Šmarjeti na Mariborski cesti pri hiši št. 218, kjer se je dogodilo 14 prometnih nesreč, v katerih je bilo poškodovanih 10 oseb,
- križišče Dobrna—Strmec pri Vojniku, kjer se je dogodilo 6 nesreč, v katerih je bilo 11 oseb telesno poškodovanih,
- križišče Ljubljanske ceste in Čopove ulice, kjer se je dogodi-

lo 11 nesreč, v katerih je ena oseba izgubila življenje, 5 pa jih je bilo telesno poškodovanih,

— cesta v Trnovlje, na kateri se je zgodilo 11 prometnih nesreč, v katerih so bile 4 osebe telesno poškodovane,

— križišče Čopove in Dečkove ceste, na katerem se je dogodilo 6 prometnih nesreč in sta bili dve osebi telesno poškodovani.

Od vseh smrtno ponesrečenih so bili 4 pešci in 4 kolesarji oziroma vozniki koles z motorji. V 7 primerih so nesreče povzročili sami smrtno ponesrečeni, v 1 primeru pa vzrok nesreče ni znan, ker je neznan voznik neznanega avtomobila s kraja nesreče pobegnil. Trije kolesarji so povzročili nesrečo z izsiljevanjem prednosti, 1 kolesar pa se je smrtno ponesrečil zaradi vinjenosti. Pri pešcih so bili vzroki nesreč nenadno prečkanje ceste tik pred vozilom in to izven prehoda za pešce. Starostna struktura smrtno ponesrečenih se giblje od 19. do 74. leta starosti. Dva smrtno ponesrečena sta bila stara nad 70 let, eden voznik kolesa z motorjem 50 let, ostali pa od 19 do 33 let.

V vseh prometnih nesrečah je bilo udeleženih tudi 43 pešcev, od tega pa jih je bilo kar 24 tudi povzročiteljev teh nesreč.

V prometnih nesrečah je bilo udeleženih tudi 6 otrok v starosti do 14. leta, in 2 mladoletnika do 18. leta. Od tega so bili v 5 primerih udeleženi kot pešci in v treh kot kolesarji. Najpogostejši vzroki pri teh prometnih nesrečah so bili nenadno prečkanje ceste ali pa nepravilna vožnja s kolesom. V primerjavi z letom 1976, ko je bilo v nesrečah udeleženih kar 75 otrok in mladoletnikov, se je število le-teh močno zmanjšalo. To je vsekakor rezultat aktivnega dela Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri SO Celje, ki je organiziral številna predavanja in druge oblike prometne vzgoje v vzgojno varstvenih zavodih in šolah. Svetu je pri njegovem delu pomagala tudi postaja milice, zlasti pri preizkusih znanja v prometnih predpisih.

Proti kršiteljem cestno prometnih predpisov so delavci postaje milice opravili naslednje ukrepe:

- izrečenih opozoril 1573,
- podanih predlogov sodniku za prekrške 502,
- mandatno kaznovanih 1720,
- odvzetih voznških dovoljenj 85.

Kljub temu, da so bili pri nadzoru in kontroli prometa odkriti 103 vinjeni udeleženci, katerim je bilo na kraju odvzetih 67 voznških dovoljenj, pa je vinjenost pri vzrokih prometnih nesreč še vedno v rahlem porastu.

Od vseh udeleženih vozil v prometnih nesrečah jih je bilo 633 s celjsko registracijo, 113 iz

drugih registrskih območij SFRJ in 27 s tujo registracijo.

V mesecu maju je bila v sklopu s svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, AMD Šlander in ZSAM organizirana preventivno varnostna akcija »VARNOST PEŠČA V PROMETU«; trajala je dve uri in ugotovljeno je bilo naslednje:

— prečkanje ceste izven prehoda za pešce, čeprav je bil prehod bližji od 100 metrov — 398 kršitev,

— prečkanje ceste na zaznamovanem prehodu za pešce, na katerem je promet pešcev urejen s svetlobnimi prometnimi znaki tedaj, kadar prehod ni bil dovoljen — 155 kršitev.

— hoja po vozišču izven pločnika — 61 kršitev,

— neupravičeno postajanje na vozišču in hoja po vozišču tako, da se s tem ovira promet — 71 kršitev,

— ostalo 78 kršitev.

Glede na zaposlitve oziroma ustanovo, kateri kršitelj pripada, je bilo največ kršiteljev iz gimnazije in sicer okoli 100 (točnega števila se zaradi masovnih kršitev ni dalo ugotoviti). Sledi EMO z 42 kršitelji, Šolski center Boris Kidrič z 29 kršitelji, ekonomska šola z 29 kršitelji, Železarna Štore s 26 kršitelji, Toper z 20 kršitelji, Ingrad s 17 kršitelji, tehnična šola s 15 kršitelji, Kovinarska šola Štore s 15 kršitelji, Libela s 14 kršitelji, Cinkarna in LJK Savinja s po 13 kršitelji in Metka s 5 kršitelji.

Po kraju zaposlitve je največ kršiteljev iz mesta Celja in sicer 354, iz okolice 137 in izven Celja 202. Za 70 kršiteljev iz podatkov ni bilo razvidno, kje prebivajo.

Po starosti je bilo 246 kršiteljev starih od 15—20 let, 112 od 20—25 let, 65 od 25—30 let, 67 od 30—40 let, 44 od 40—50 let in 18 nad 50 let.

Iz zbranih podatkov je razvidno, da je bilo največ kršiteljev

na semaforiziranem prehodu za pešce na Ulici XIV. divizije, ki v glavnem obiskujejo šolske ustanove v Celju, prebivajo izven Celja in so stari od 15 do 20 let. Ti kršitelji so bili v postopkih najmanj resni, opozoril niso upoštevali in so celo namerno delali prekrške.

Glede na opisano stanje za varnost cestnega prometa na našem postajnem območju ne moremo biti povsem zadovoljni. Kljub bistveno spremenjenim metodam dela milice, katerih težišče je predvsem urejanje prometa in pomoč prometnim udeležencem, se varnost prometa ne izboljšuje. Tudi organ za tehnično urejanje prometa pri SO Celje je mnogo pripomogel k hitrejšemu in varnejšemu urejanju prometa. Veliko je bilo narejenega zlasti v samem mestu, manj pa za odpravo posameznih karambolirnih točk, na katerih prihaja iz leta v leto do večjega števila prometnih nesreč, z vedno hujšimi posledicami. V prihodnosti bo potrebno za širše celjsko območje priskrbeti ustrezno dvigalo za odstranjevanje težjih tovorov in vozil. Večkrat se je pripetilo, da je bil določen del ceste za promet zaprt, ali pa je bil promet močno oviran, ker nihče ni imel na razpolago primernega dvigala glede na težo tovara ali vozila.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Celje priporoča udeležencem v cestnem prometu, da brezpogojno spoštujejo in izpolnjujejo prometne predpise in pravila ter s tem prispevajo k prometnemu redu in lastni varnosti.

Medsebojno spoštovanje, dejanska pomoč sočloveku, humani in kulturni odnosi med udeleženci v cestnem prometu, je edino učinkovito preventivno sredstvo pred grozljivimi posledicami, ki jih prinaša skokovit razvoj motorizacije.

Teden domačega filma

Okvirni program za Teden domačega filma, ki bo letos od 18. do 24. novembra v Celju, obsega filmski in spremljajoči del.

Filmski del obsega predvajanje sedmih premiernih filmov v kinu Union. Med temi bodo 3 slovenski filmi, ostali pa bodo izbrani na Puljskem festivalu. V kinu Metropol bodo v prvih predstavah prikazani mladinski in otroški filmi iz neuvršenih dežel.

Za kinematografa Metropol in Dom je predlaganih več tem; po izdelavi dokončnega programa bodo izbrane dve ali tri. Predlaganih je 7 filmov, ki so imeli v zadnjih 15 letih najboljši odziv pri občinstvu, vendar jih dosedanja programi TDF še niso zajeli. Jugoslovska komedija in kriminalka, puljski nagrajenci, filmi, kjer so igralci predstavili lik tovariša Tita.

Podlaga tako filmskega kot spremljajočega dela letošnjega Tedna domačega filma bo počastitev letošnjih jubilejev, delovna »rdeča nit« pa bo večji poudarek filmski ustvarjalnosti na vseh področjih, čemur bi naj dale poudarek predvsem spremljajoče prireditve.

Pred pričetkom Tedna domačega filma bi se srečali v Celju predstavniki vseh filmskih krožkov Slovenije, razen tega še organizatorji kulturnega življenja v organizacijah združenega dela na temo film; in končno je predviden še razgovor oblikovalcev Celja in Slovenije o možnostih kreiranja na področju filma.

Med TDF bi bila tri večja povesvotovanja:

— gospodarstvo in kultura (to je le delovni naslov) bi zajelo udeležence vse Jugoslavije. Močan poudarek pa bi bil na celjski regiji, s poudarkom na filmski dejavnosti;

— gledališki in filmski igralec v Sloveniji in Jugoslaviji, njegov današnji položaj, vloga itn.;

— izdajateljsko založniška dejavnost v Sloveniji na področju filmske dejavnosti.

Predvideni sta razstavi: Tito in film ter domača mladinska razstava, povezana s srečanjem predstavnikov filmskih krožkov.

Popoldanske premiere bodo letos v 4 občinah: v Sentjurju, Laškem, v Slovenskih Konjicah in v Zalcu.

Več o tem dogodku bo objavljeno v dnevnem časopisju.

S Kranjčani na vrh pogorja Atlas – Toubkal

Medtem, ko smo se mi razdajali raznim opravilom, so pričele prihajati na vrh tudi druge skupine planincev. Ker se je za sončnim zatonom hitro začel spuščati mrak in mraz (med snemanjem me je krepko zanohtalo), sem sklenil, da čimprej krenem v dolino. Pripravil sem si čelno svetilko in krenil z nekim ljubljanskim gorskim reševalcem na pot. Pred nama pa so se za isti korak odločili še trije planinci. Vsak je hitel po svojih močeh. Za počitek

Posebno poglavje pa je bilo spanje. V koči je bilo le 40 ležišč, za vse ostale pa so pognili arabske preproge na cementna tla jedilnice. Treba je bilo le zlesti v spalno vrečo in spanje je bilo nared. Ker pa je glavčina planincev, ki jih je vodil vodja odprave Herlec-starejši, prišla za nami skoraj dve uri kasneje, se je spanje zavleklo kasno v noč. Čeprav smo bili vsi krepko utrujeni, ni manjkalo pred spanjem šal, pravzaprav se je naš počitek pričel

tresti in skoraj vsi nahrbtniki so potovali na hrbtih tovornih živali vse do vasice Imilil, seveda s precejšnjo zamudo za nami. Povratek v vas Asni, kjer je bil naš hotel, je bil kot poprej prihod — s kombijem.

V hotelu z nazivom Toubkal smo preostali del dneva izkoristili za nakup raznih spominkov in ogleda bližnje okolice Asnija. Vseposvoda, kjer smo hodili, smo naleteli na raznolike prodajalce spominkov, od saharskih pištol in nožev do poldragih kamnov. Vseposvoda, koder smo hodili, nas je spremljala gruča otrok, ki so prosili za čokolado, bombone ali pa za 1 dirham (4,60 din). Ti otroci so bili zelo ljubki, kakor so pač vsi otroci po svetu, samo s to razliko, da so precej zanemarjeni, kajti bedo občutiš na vsakem koraku. Če si hotel te otročičke snemati, pa tudi starejše, so ti takoj pomolili roko, kar je pomenilo, da mu moraš dati vsaj 1 dirham. Ker je bil to zadnji dan, ki smo ga preživljali v tej prelepi vasi, nam je vodstvo odprave priredilo svečano večerjo. Obe vodji Herlec in Hudobernik sta se v zdravici pohvalno izrazila o naši disciplini in kondicijski pripravljenosti. Po večerji se je pretočilo precej več arabskega vinca, kakor je tu v navadi. Je pač tu bila prisotna moč slovenske navade.

Drugo jutro je bil ob 6. uri odhod proti Marakešu. Na začudenje je bil sedaj letališki avto-

in ceremoniala, ki je v navadi pri nas, je bilo konec. Še poprej pa smo morali po nahrbtnike kakšnih 150 metrov od letališkega poslopja, kamor so jih znosili letališki nosači. Tja so jih znosili zato, da ne bi kvarili lepega izgleda pred vhodom na letališče, kajti na letališče je prispel nek visoki maroški funkcionar.

Povratek z letalom je bil natančno isti, kot prihod pred štirimi dnevi. Vmes smo pristali v mestu Alžiru zaradi goriva, ker pa je prav takrat prispel z letalom alžirski predsednik Bumedi, smo morali v letalu izključiti tudi centralo, tako, da smo bili v letalu brez osvetlitve. Zamudili smo se kakšno uro in že smo leteli proti ljubljanskemu letališču — Brniku, kamor smo prispeli nekaj minut pred 22. uro. Brž ko so se kolesa letala dotaknila tal, je bilo zaslišati v znak zahvale za varno vrnitev v domovino viharno ploskanje. Začudo tudi naši cariniki niso delali preglavic pri pregledu prtljage. Tako smo se v nekaj minutah poslovili med seboj, posebno prisrčno pa je bilo slovo od vodstva odprave.

Od same odprave sem se veliko naučil, predvsem pa veliko doživel. Najbolj mi bo ostalo v spominu odlično vodenje in sama organizacija odprave PD Kranj. Skoraj neverjetno se sliši, kako lahko sorazmerno majhno društvo organizira za 3.200 din po osebi odpravo v tuja gorstva

Del vasice Asni, v ozadju pogorje Atlas

ni bilo časa, kajti mrak se je večal z vsakim metrom spusta. Malo pod mestom, od koder smo med vzponom prvič opazili vrh, sva srečala Adolfa iz PD Celja, ki je med vzponom od utrujenosti zaspal za skalo; oster mraz, ki je med tem časom nastal, pa ga je očitno zbudil. Na najino prigovarjanje, da ni več daleč do vrha, naju je le poslušal in odšel proti vrhu, čeprav je hotel sprva kar z nama v dolino.

Med hitrim sestopanjem sva dosegla zadnjo strmino nad kočo Neltner že v popolni temi. Zaslila sva glasove na najini levi. Očitno je bila to skupina treh planincev, ki se je odločila za sestop pred nama. Mislim sem, da je najbolje, če krenem naravnost v strmino, ki bi se morala končati v ledeniškem kanjonu tik za kočo. Spremljevalec pa se je odločil, da krene za glasovi. Previdno sem sestopal po snežni strmini, ki je bila sedaj že mnogo trša kot pri vzponu, tako, da sem moral delati stopinje zadenjski, oprijemajoč se z rokami. Že sem mislil, da sem zgrešil pravilno smer do koče, ko sem zaslišal nejasne glasove. Ugotovil sem, da sem prišel le nekaj metrov nad kočo. Pred mano je bil le še ledeniški kanjon in že sem bil pri koči. Na moje presenečenje so se pri koči izluščile temne postave in mi začele druga za drugo podajati roke. To so bili Berberinosači, ki so se odločili, da noč prebijejo na prostem kar ob ognju, obenem pa pričakajo vsakega prišleca z vrha. Po nekajminutnem iskanju okrog koče, sem našel Karlija in Zvoneta, ki sta si pri svetilki pripravljala večerjo. Tudi jaz sem si skuhal čaja in se odžejal, kajti gladu nisem občutil.

ob 3. uri zjutraj, ko je odšla na vrh druga skupina. Počivali smo nekako do 8. ure zjutraj. Po zajtrku smo se začeli takoj pripravljati za povratek v našo izhodiščno bazo — Asni. Okrog 10. ure sta se tudi Karli in Zvone vrnila z vrha in tudi njima je najbolj prijal čaj. Ko so nosači opazili, da nameravamo na pot, so hitro začeli postavljati različne cene za nošenje nahrbtnika do mesta, kjer le-te sprejmejo tovrne živali, kajti za povratek nismo imeli plačano nošenje prtljage. Nekaj se nas je odločilo, da nosimo nahrbtnike sami, čeprav so nas nosači ves čas nadlegovali. Toda nosili smo jih le do konca snežišča, kjer so že čakali gonjači mul in oslov. Teh se nismo mogli o-

Za snemanje je bilo treba odšteti vsaj 1 dirham

Skupina otrok, ki so nas skoraj po vsej dolini spremljali; bili so zelo ljubki

bus izredno točen. Slovo od hotelskega osebja je bilo kratko, toda prisrčno in že smo se vozili proti Marakešu. Tu smo imeli predviden ogled mesta. Zato smo nahrbtnike zložili na kup pred glavni vhod letališkega poslopja, se zbasali v isti avtobus ter se odpeljali v center mesta. Tu smo si zopet lahko nakupili raznih spominkov ter si ogledali znamenitosti mesta. Skoraj vseposvoda pa smo naleteli na prosjačenje in nasilne prodajalce. Ker smo imeli časa na pretek, smo si mesto dodobra ogledali, pa čeprav nas je že premagovala utrujenost. Nekaj pred 16. uro smo se odpeljali nazaj na letališče, kajti odhod je bil predviden ob 17. uri. Preden smo vstopili v letalo, smo morali izpolniti zopet obrazec —

z lastnimi vodiči na take vrhove, kot je četrti najvišji vrh Afrike. Zato za vse, kar sem videl in doživel, najiskrenejša hvala Kranjčanom za organizacijo, PD Železar Štore pa za gmočno pomoč. Upravnemu odboru PD Železar Štore pa želim enakih uspehov in akcij kot jih imajo Kranjčani. Konec

Tine SIVKA

VAŽNE TELEFONSKE ŠTEVILKE

Zavod za požarno varnost in sedež štaba CZ	22-090 ali 93
Uprava javne varnosti	23-941 ali 92
Reševalna postaja	94

iz krajevnne skupnosti ŠTORE

Nagrada Slavka Šlandra krajevni skupnosti SZDL Štore

Dne 28. janija letos je bil na sejah vseh zborov Skupščine občine Celje sprejet sklep o podelitvi letošnje Šlandrove nagrade Krajevni konferenci SZDL Štore kot frontno organizirani družbenopolitični organizaciji in učinkovitemu pobudniku celotnega ekonomskega in družbenopolitičnega življenja ter akcij v krajevni skupnosti.

Krajevna konferenca SZDL Štore je od ustanovitve dalje ena izmed najbolj aktivnih KK SZDL v občini Celje. Ves čas si kontinuirano prizadeva ustvariti med občani na svojem področju tako organizacijske kot tudi vsebinske premike in tako ustvarjati najširše povezovanje, medsebojno sodelovanje in politično osveščenost delavcev in občanov, kar zagotavlja vsestransko možnost za razvoj in utrjevanje frontnega delovanja.

Krajevna konferenca in Izvršni odbor si nenehno prizadevata za politično aktiviranje čimvečjega števila občanov ter za neposredno povezovanje z OZD v kraju. V teh naporih dosegajo dobre rezultate.

Kot novo organizacijsko obliko so ustanovili na vseh šestih stalnih območjih KK SZDL Štore odbore socialistične zveze, ki izredno uspešno rešujejo problematiko svojega področja. IO Krajevne konference se za vsako sejo sestane na drugem stalnem območju, kjer najprej obravnava in sprejme zaključke o reševanju problematike s tega stalnega območja. V izredno kratkem času jim je uspelo vzpostaviti poverjeniško mrežo.

Uspelo jim je ustanoviti štiri osnovne organizacije ZSMS. Tudi te dosegajo lepe rezultate in se aktivno vključujejo v frontno delovanje KK SZDL.

Glede uresničevanja frontne in ustavne vloge SZDL so dosegli velike pozitivne premike. Sprejet je bil skupen program sodelovanja vseh samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij in OZD Železarne in šol.

Velik korak naprej je bil storjen z neposrednim dogovarjanjem in programiranjem med krajevnimi dejavniki in organizacijami združenega dela v krajevni konferenci. Delegacije kraja in OZD se neposredno povezujejo, dajejo pobude in skupno nastopajo v skupščini občine in interesnih skupnostih.

Skupne so akcije glede prehoda na celodnevno obliko dela osnovne šole, izvedbo večjih akcij, izvedbo skupnih proslav. Vse to so premiki v smislu uresničevanja ustave in zakona o združenem delu.

Velik poudarek posvečajo informiranosti občanov, saj jim je uspelo poleg še utecenihih oblik informiranja neposredno sodelovanje s tovarniškimi glasilom »Železar«, ki prihaja enkrat mesečno v vsako družino v krajevni konferenci. Glasilo železarne redno objavlja prispevke v stalni rubriki »Iz KS Štore«. Uspešni so na področju ljudske obrambe, DS in varnosti, aktivnosti potrošnikov, kmetijskih proizvajalcev, sodelovanja z društvi in drugimi oblikami interesnega združevanja občanov. Veliko skrbi posvečajo tudi zagotovitvi zdravega okolja in varstva narave.

V letu 1976 je za uspešno delovanje prejela zastavico OF.

IZREDEN ODZIV

Dolgo pričakovana in izredno dobro pripravljena akcija za temeljito obnovo cest na odsekih v Kompolah od Ocvirka do šole ter od šole do Opoškega mostu je stekla 20. 6. 1977, ko je mladinska brigada krepko prišla za delo. Hkrati so zavijali rokave tudi krajanji Kompol. Na pobudo socialistične zveze delovnega ljudstva v krajevni skupnosti so se odzvali tudi krajanji drugih območij naše krajevnne skupnosti. Tako smo bili priča složnim prizadevanjem mladine in odraslih iz Štor, Teharij, Vrh, Laške vasi in Pečovja. S tem je bila na najlepši in najuspešnejši način dokazana solidarnost v želji za vzajemno urejevanje perečih krajevnih problemov.

Ponovno je treba poudariti, da smo poleg vseh ostalih dejavnikov bili deležni izjemne in izdatne pomoči delovnega kolektiva, organov upravljanja in družbenopolitičnih organizacij železarne. V najbolj kritičnih trenutkih nas je reševala pomoč gradbene operative iz sektorja za novogradnje, zlasti pa tov. inž. Zagoričnika, ki je vselej pokazal vso svojo pri-

pravljenost, iz domala nerešljivih težav. Tako nam je bilo omogočeno, da se je akcija odvijala dokaj ugodno. Pri vsem tem pa ne moremo mimo izdatne pomoči občinske komunalne skupnosti in podjetja Ceste-kanalizacije, ki so po strokovni in izvajalski plati doprinesli svoj pomembni delež.

Da je akcija lahko pravočasno stekla in kljub vsem težavam zadovoljivo potekala in še poteka, je brez dvoma levja zasluga režijskega odbora vključno s krajevno konferenco socialistične zveze delovnega ljudstva in krajevno skupnostjo, da o že znani gostoljubnosti in vsestranski podpori krajanov Kompol sploh ne govorimo posebej.

Tu imamo lep primer, kaj pomeni sodelovanje in solidarnost vseh dejavnikov. Prepričani smo, da bo vzajemnost trajala do konca te akcije. Hkrati pa upamo, da bomo lahko o takšni vzajemnosti in enakih uspehih spregovorili ob prihodnjih akcijah, saj se nam ena takih obeta v bližnji prihodnosti, ko bo pričela graditev vodovoda na Vrheh.

Zibret Milan, inž.

Razveseljivo športno srečanje

V petek, 1. julija t. l. smo doživeli v Štorah zanimivo in razveseljivo športno srečanje, v gosteh smo imeli rojake iz Kanade, članice in člane odbojkarke in nogometne sekcije SD Slovenija iz Toronta.

Po sprejemu in pozdravu gostov ob 15.30 je pričelo tekmovalje v odbojki za ženske, uro za tem so se pomerili v odbojki moški in ob 17.30 je pričela nogometna tekma. Ni treba posebej poudariti, da so bila ta srečanja ekip izreden športni dogodek. Gostje so bili močnejši, vendar pa rezultati v tem primeru niso važni, važno je bratsko srečanje, kakršnih si še želimo.

R. U.

Ekipa mladih odbojkaric iz Kanade

Moška ekipa v odbojki iz Toronta — Kanada

Prijeten pozdrav

Javljamo se vam z zvezne mladinske delovne akcije Siskak '77. Danes smo začeli z delom na trasi. V prostem času si v naselju urejamo prostor okoli barake in se privajamo na pravo brigadirsko življenje. Z začetkom smo vsi zadovoljni, k čemer so v veliki meri pripomogla

tudi vaša darila, za kar se vam še enkrat najlepše zahvaljujemo. Obljubljamo, da bomo častno zastopali mesto Celje in izpolnili vsa pričakovanja.

Brigadirski pozdrav:

HO-RUK

MDB »Cvetka Jerin«

komandant Darko Končan.

KADROVSKE VESTI

NOVI ČLANI NAŠE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA

Kasapović Nenad, NK delavec; Filipović Muhamed, NK delavec; Anušić Antun, NK delavec; Coralić Enver, NK delavec; Čovčić Džemal, NK delavec; Savić Jelenko, NK delavec; Predojević Tihomir, NK delavec; Franič Pejo, NK delavec; Soše Petar, NK delavec; Majdandžić Karlo, NK delavec; Čikić Ostoja, NK delavec; Avdić Semso, NK delavec; Tučikešić Nenad, NK delavec; Bajlović Ivica, NK delavec; Uka Ismajl, NK delavec; Hadžić Hasret, NK delavec; Tepeš Jožef, NK delavec; Krk Branko, NK delavec; Bajrami Hilmi, NK delavec; Colnerić Bogdan, NK delavec; Gačnik Vladimir, PK varilec; Ravnjak Marjan, KV avtomehaničnik; Gradič Branko, NK delavec; Potočnik Andrej, KV avtomehaničnik; Križman Vladimir, KV avtoelektrikar; Jančič Anton, KV mehanik za kmetijske stroje; Završki Franc, NK delavec; Stjepić Marinko, NK delavec; Šešerko Marija, KV administrator; Stiplovišek Franc, KV mehanik kmetijskih traktorjev; Režonja Stefan, NK delavec; Posilović Stanko, NK delavec; Softić Zilhad, NK delavec; Plazar Slavko, SS elektrotehnik; Živković Veselko, NK delavec; Podgoršek Neža, NK delavka; Pušnik Martin, NK delavec; Uršič Jožef, PK varilec; Novak Franc, NK delavec; Ivančević Katica, NK delavka; Gajšek Zdenko, NK delavec; Ulaga Jožef, PK žerjavovodja; Kaluža Marija, PK strojepiska; Arzenšek Jože, NK delavec; Vodeb Zlatica, NK delavka; Romih Vera, NK delavka; Tahirović Zajko, NK delavec; Žerak Vincenc, NK delavec; Tahirović Nazif, NK delavec; Bošković Ekrem, NK delavec; Brkić Smajl, NK delavec; Arlič Srečko — štip., KV monter ogrevalnih naprav.

IZ JLA SO SE VRNILI

Zgonec Jože, NK delavec; Žibert Milan, KV livar-kalupar; Lipuš Jože, KV strojni ključavničar; Marzek Roman, KV strojni kalupar; Lorgar Jožef, NK delavec; Azemi Azem, KV strugar; Guček Vojmir, KV strugar; Frencl Josip, KV valjavec profilov; Volovšek Martin, KV avtolepar; Bračko Janez, KV obratni elektrikar.

SAMOVOLJNO ZAPUSTILI DELOVNO ORGANIZACIJO

Jus Miran, KV jedrar; Mehović Rustem, NK delavec; Cigula Franjo, KV jedrar; Kobola Ivan, NK delavec; Franič Pejo, NK delavec; Bajlović Ivica, NK delavec;

Barišić Stojan, PK voznik viličarja in Povh Alojz, PK livar, vsi iz livarne II; Tahirović Nazif, NK delavec in Ezgeta Anto, NK delavec iz livarne I; Coralović Enver, NK delavec in Nežmah Marjan, NK delavec iz valjarne I; Meško Vladimir, NK delavec iz valjarne II; Kučič Milan, NK delavec in Beka Aslan, NK delavec iz jeklarne I; Gajšek Stanko, KV strugar iz obdelovalnice; Čizmar Ivan, KV strugar iz obdelovalnice litine; Krajnc Zdenko, NK delavec in Maloku Isa, NK delavec iz transportnega obrata; Gačnik Vlado, PK varilec in Bačič Peter, PK strugar iz TT — mehanska obdelava; Glavica Dragica, NK delavka iz komunale; ter Kovač Jovan, NK delavec iz jeklovleka.

ODŠLI PO LASTNI ŽELJI

Ivanšek Henrik, avtomehaničnik in Marino Raffaele, NK delavec iz TT — obrat montaža; Debeljak Miran, KV elektrikar in Rednjak Jožef, KV elektromehaničnik iz elektroobrata; Lukić Stipo, PK voznik viličarja iz jeklarne I; Brumen Vladimir, KV kuhar iz DPG.

Sporazumno s podjetjem je odšla Steinberger Zdenka, ekonomist v EOS in Grobin Janez, PK strugar v mehanični delavnici.

Z rednim odpovednim rokom sta odšla: Rezec Anton, PK žerjavovodja iz valjarne II in Ivčič Zdravko, vodja oddelka za informativno in samoupravno dejavnost — sekretariat.

Po izteku pogodbe sta odšli: Lampret Barbara, NK delavka in Brinovec Kristina, KV krojačica iz gostinske enote.

Zaradi negativne ocene v poizkusni dobi pa: Zečiri Ramosh, NK delavec iz livarne II.

NARAŠČAJ V DRUŽINI SO DOBILI

Simonšek Franc iz valjarne II, Zavšek Anton iz valjarne I, Palir Viktor iz GKSG, Abram Milan in Ščurek Božo iz vodstva VIT, Jazbec Albin iz livarne II, Pinter Anton iz mehanične, Zupanc Martin iz valjarne I, Konda Zdravko iz vodstva 114. p., Rakuša Branko iz obdelovalnice valjev, Šlogar Jože iz mehanične in Korent Jože iz merilne službe, ter Zdenka Gombač, Stojan Marija iz kadrovskega sektorja.

Perper Franc iz obdelovalnice valjev, Kovačič Jože in Plahuta Milan iz valjarne II, Centrih Daniel iz valjarne I, Zolnir Ivan iz komerciale, Ulaga Anton in Rezar Jože iz obdelovalnice litine, Mulej Franc iz TT — montažni obrat, Cvikel Anton iz livarne I in Ferme Franc iz valjarne II.

Vsem iskreno čestitamo!

ODŠLI V JLA

Kovče Silvo, PK valjavec profilov iz valjarne II; Kovačič Franc, NK delavec v obratu transport; Vodišek Franc, NK delavec v obdelovalnici litine; Polenšek Dušan, PK voznik motornih vozil v jeklovleku; Laubič Andrej, KV strojni ključavničar v TT — mehanska obdelava; Klajnšek Branko, KV strugar; Košir Tomaž, KV strojni ključavničar; Gabrič Jožef, KV strojni ključavničar in Verdinek Stanko, KV strojni ključavničar, vsi iz mehanične delavnice.

NA NOVO ŽIVLJENJSKO POT SO STOPILI

Cene Drago, Klanjšek Vojko in Uduč Jože, vsi iz valjarne II; Arzenšek Andrej iz livarne II; Pušnik Franc, Škornik Branko in Škrablin Franc, vsi iz transportnega obrata; Debeljak Miran iz elektroobrata; Banjac Nebojša iz jeklarne I; Pirjevec Jože iz livarne I; Malgaj Anton iz obdelovalnice litine; Kos Istok iz orodjarne; Belej Marjan in Škorjanc Viljem, oba iz tovarne traktorjev; Vrenko Darinka iz finančnega sektorja; Škrablin Rozika iz DPG; Kešič Mirsad iz valjarne I in Grobin Janez iz mehanične delavnice.

Krajnc Rudi iz energetskega obrata, Andrenšek Franc iz energetskega obrata, Jelovšek Cvetka iz gostinske enote, Teržan Nada iz komerciale, Senica Alojz iz valjarne I in Zimšek Jože iz obdelovalnice valjev.

Želimo jim obilo družinske sreče!

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža in strica

FRANCA UDOVIČA

upokojenca iz šamotarne se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in vence.

Posebna zahvala govorniku za poslovilne besede in godbi na pihala.

Žalujoča žena in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

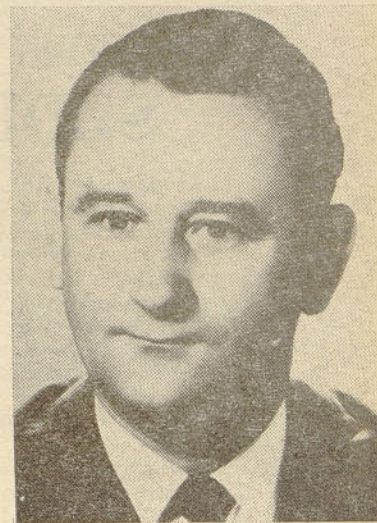
Ob boleči izgubi našega dragega ata

IGNACA SOŠTA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti in darovali cvetje, še posebej pa duhovniku in govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu ter godbi na pihala in sindikalni organizaciji Železarne Štore.

Žalujočii sinovi z družinami.

IN MEMORIAM

JOŽE SIVKA

Zopet je udarila smrt, neusmiljeno, nepričakovano, z vso krutostjo. Izgubili smo našega Jožeta, vzglednega sodelavca, resnično dobrega tovariša pri delu in razvedrilu, prijatelja in v vsakem pogledu zanesljivega sopotnika v tej hrupni vsakdanjosti, ki zahteva od človeka mnogo truda in skrbno delo.

Izšel je iz skromnih razmer, s pridnostjo, prizadevnostjo v strokovnem pogledu, enako pa v družbenem delovanju pa se je povzpela med zelo cenjene sodelavce. Rasel je s Štorami, s tovarno, z njo se razvijal in dozorel v delavca, ki je predstavljal v oddelku tehniške kontrole enega nepogrešljivih členov. Toda Jože je poleg skrbi za družino in strokovno izpopolnjevanje našel vedno veliko časa za šport. Dolga leta je bil funkcionar nogometne sekcije TVD Partizana-Kovinarja, član upravnega odbora in pri vsem tem nepogrešljiv člen pri organizacijskem in vsakdanjem konkretnem delu za razvoj sekcije in društva. Posebno še pri graditvi športnih objektov v Štorah. Tu je vložil ogromno svojih naporov in skrbi. Njegovo ime, njegovo delo bo trajno zapisano pri graditvi in dograjevanju športnih objektov, od onih prvih do stadiona na Lipi, kegljišča, bifeja, saj je bil dolga leta tehniški vodja in gospodar kegljišča. Ne smemo in ne moremo pa mimo njegovega sodelovanja pri organiziranju in izvedbi raznih tekmovalj tudi v občinskem in republiškem merilu. V uspehe pri teh prizadevanjih je neizbrisno vtakano ime našega Pepija, da našega Pepija.

Pepi pa bo ostal v naših srcih in v njegovih dejanjih, v zidakih, ki jih je vgradil v razvoj našega kraja, predvsem pa našega športa.

R. U.